

Aloittavan yrittäjän apuväline budjetointiin ja rahoitukseen, kohdeyrityksenä Academic Designs

Suvi Saarenpää

Tekijä Suvi Saarenpää	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma	
Opinnäytetyön otsikko Aloittavan yrittäjän apuväline budjetointiin ja rahoitukseen, kohdeyrityksenä Academic Designs	Sivu- ja liitesivumäärä 58 + 4
Opinnäytetyön otsikko englanniksi Guide of budgeting and financing for a new entrepreneur. Academic Designs as the target company	
<p>Uutta yritystä perustaessa yrittäjä tarvitsee paljon erilaista tietoa. Kaksi tärkeää osa-aluetta ovat budjetointi ja rahoitus. Tietoa niistä löytyy runsaasti, mutta sitä ei ole saatavilla keskitysti aloittavalle yrittäjälle. Tässä opinnäytetyössä kootaan aloittavalle yrittäjälle tietopaketti budjetoinnista ja rahoituksesta.</p> <p>Työ toteutettiin syksyllä 2014 HAAGA-HELIA ammattikorkeakoululle opinnäytetyönä. Opinnäytetyö on produktiivinen ja sen tarkoituksena on tuottaa Academic Designs Oy:lle ensimmäisen tilikauden tulos- ja rahoitusbudjetit sekä arvioida yritykselle mahdollisia rahoittajia. Työ pyritään toteuttamaan siten, että myös muut aloittavat yrittäjät hyötyisivät budjetin laadinnasta ja löytäisivät yritykselleen sopivat rahoittajat.</p> <p>Toiminnallisen työn tavoitteena on luoda Academic Designs Oy:lle ensimmäisen tilikauden tulos- ja rahoitusbudjetit, jotka tuottavat yrittäjille tarpeellista lisäinformaatiota muun muassa tuotteen kannattavuudesta, kulujen suuruudesta sekä rahoituksen riittävydestä. Työn toisena tavoitteena on luoda selkeä kokonaisuus budjetoinnista ja rahoituskanavista aloittavan yrittäjän näkökulmasta. Työ on rajattu pienen aloittavan osakeyhtiön näkökulmaan.</p> <p>Tietoperusta koostuu budjetointiin ja rahoitukseen liittyvästä kirjallisuudesta. Sitä käytetään tuotoksen rakentamisen lähteenä. Tietoperusta toimii myös aloittavan yrittäjän apuvälineenä liiketoimintaa aloitettaessa. Opinnäytetyön menetelmänä käytetään avointa haastattelua. Avoimen haastattelun vastaukset analysoidaan ja niitä käytetään tuotoksen lähteenä.</p> <p>Työ etenee tietoperustasta kohdeyrityksen ja suunnitelmakuvauksen esittelyyn. Seuraavassa vaiheessa laaditaan tulos- ja rahoitusbudjetti. Budjettien laatimisen jälkeen esitetään johtopäätökset ja luotettavuusarvio.</p> <p>Academic Designs:in ensimmäisen tilikauden budjetoiduksi liikevaihdoksi arvioidaan 82 908 euroa, liikevoitoksi 41 114,78 euroa sekä tulokseksi verojen jälkeen 32 891,82 euroa. Koska yrityksen tulos arvioidaan ylijäämäiseksi, yritys ei tarvitse ulkopuolista rahoitusta.</p>	
Asiasanat budjetointi, tulosbudjetti, rahoitusbudjetti, rahoitusyhtiöt, aloittava yrittäjä, opas	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Opinnäytetyön tavoite.....	2
1.2	Opinnäytetyön menetelmä ja rakenne.....	2
2	Budjetti ja budjetointi talouden suunnittelussa.....	3
2.1	Budjetti hahmottaa tulevaisuutta	3
2.2	Budjetoinnilla haluttuun tulokseen.....	3
2.3	Budjettijärjestelmät	4
	Myynti- ja ostobudjetti.....	4
	Investointibudjetti.....	6
	Tulosbudjetti	7
	Rahoitusbudjetti.....	9
2.4	Budjetointivaihtoehdot.....	11
2.5	Aloittavan yrittäjän budjetti	12
2.6	Budjetoinnin hyödyt ja haitat	12
3	Aloittavan yrittäjän rahoitushaasteista mahdollisuuksiin.....	14
3.1	Yksityisten tarjoamat rahoituskanavat.....	14
3.2	Valtion tarjoamat rahoituskanavat	15
4	Kohdeyrityksen ja suunnitelmakuvauksen esittely	19
4.1	Kohdeyrityksen lähtötilanne - Mikä Academic Designs?.....	19
4.2	Kohdeyrityksen budjetin luominen.....	20
	Työn suunnittelu ja prosessin aloittaminen	20
	Aineiston kerääminen ja sen analysointi	21
5	Produktin kokoaminen	22
5.1	Myyntibudjetin laatiminen	23
5.2	Ostobudjetin laatiminen.....	26
	Tavoitemyyntikateprosentti.....	27
5.3	Investointibudjetti.....	28
5.4	Tulosbudjetin kokoaminen osabudjettien avulla.....	28
5.5	Rahoitusbudjetin laatiminen	32
	Kassabudjetin laatiminen	32
	Kesä- ja talvikuukauden rahoitusbudjetti.....	37
5.6	Koko tilikauden rahoitusbudjetti.....	42
5.7	Budjettiarvion esittely	43
6	Pohdinta.....	45
6.1	Johtopäätökset	45
6.2	Luotettavuuspohdinta ja oma oppiminen.....	49
	Lähteet	54
	Liitteet.....	59

Liite 1. Tulosbudjetti.....	59
Liite 2. Rahoitusbudjetti	60
Liite 3. Vapaa kassavirta	61
Liite 4. Academic Designs:in haastattelukysymykset	62

1 Johdanto

Yritysten perustaminen Suomessa väheni tilastokeskuksen mukaan 10,3 % vuoden 2014 ensimmäisellä neljänneksellä verrattuna edellisen vuoden vastaavaan aikaan (Tilastokeskus 2014b.). Yksi merkittävä tekijä yritysten vähenemiseen on huono taloudellinen tilanne; kuluttajat ovat vähentäneet kulutusta, eivätkä rahoittajat uskalla ottaa liiallisia riskejä. Toinen merkittävä tekijä on yrittäjän uskallus ottaa vastuuta yrityksen pyörittämisestä. Yrittäjä tarvitsee paljon erilaista tietoa jo pelkästään yrityksen perustamiseen. (Akavan erityisalut 2014a.) Vaikka yrityksen perustamisesta ja liiketoiminnan eri osa-alueista on saatavilla paljon tietoa, tieto on usein hyvin hajallaan. Aloittavan yrittäjän on nähtävä vaivaa, jotta löytää kaiken tarvittavan tiedon ja saa koottua siitä ymmärrettävän kokonaisuuden.

Aloittavalla yrittäjällä on paljon erilaisia haasteita ja pohdittavaa aloittaessaan liiketoimintaansa. Vaikka liikeidea olisi hyvä, tulee liiketoiminnassa huomioida monia eri seikkoja (Akavan erityisalut 2014a.). Yksi tärkeä osa-alue on budjetointi. Budjetoinnin avulla pystytään suunnittelemaan tulevaa ja ennakoimaan erilaisia kuluja. Budjetointi on kuitenkin hyvin haastavaa ensimmäisenä tilikautena, sillä sitä ei voi tehdä edellisen tilikauden luvuista. Vaikka ensimmäisen tilikauden budjetti on työläs tehdä, kannattaa siihen panostaa. Budjetoinnin avulla yrittäjä pystyy luomaan itselleen tavoitteita realistisesti. Sen avulla myös liiketoiminnan kannattavuus saadaan nopeammin kasvamaan ja suunnitellut toiminnot voidaan muuttaa rahaksi mahdollisimman edullisin taloudellisin kustannuksin. (Neilimo & Uusi-Rauva 2012, 232.) Budjetointi on erittäin tärkeä aihe, koska siinä keskitytään tulevaan ja juuri tulevaisuus on yrittäjän kannalta erittäin merkittävää.

Rahoituksella on myös suuri rooli liiketoimintaa aloittaessa. Yritystä perustaessa tulee paljon erilaisia kuluja. Kun tuottoja ei vielä saada, yrityksen toimintaan on saatava rahoitusta jostain muualta. Näin ollen erilaiset rahoituskanavat on hyvä tuntea perustettaessa uutta yritystä (Puustinen 2004, 74.).

Tämä opinnäytetyö tehdään toimeksiantona Academic Designs Oy:lle, joka on liiketoimintaansa aloittava yritys. Academic Designs Oy on perustettu vuonna 2013. Yrityksen varsinaisen liiketoiminta alkaa tammikuussa 2015. Yrityksen liikeideana on japanilaistyylisten crepsien myynti toreilla ja festivaaleilla. Japanilaiset crepsit vastaavat suomalaisia lättöjä, jotka täytetään erilaisilla täytteillä ja käärätään rullalle. (Kinnunen 7.10.2014) Koska Academic Designs ei ole vielä aloittanut liiketoimintaansa, tämän työn tarkoituksena on luoda yritykselle tulos- ja rahoitusbudjetti sekä selvittää mahdollisia rahoituskanavia.

1.1 Opinnäytetyön tavoite

Toiminnallisen työn tavoitteena on luoda Academic Designs Oy:lle ensimmäisen vuoden tulos- ja rahoitusbudjetti, joka tuottaa yrittäjille tarpeellista lisäinformaatiota muun muassa tuotteen kannattavuudesta, kulujen suuruudesta sekä rahoituksen riittävyydestä. Budjettiarvion avulla yrityksen on tarkoitus hahmottaa paremmin toimintansa mahdollisuudet.

Tämä opinnäytetyö perustuu aloittavan yrityksen näkökulmaan ja se on pyritty tekemään niin, että myös muut aloittavat yrittäjät hyötyisivät siitä. Budjetit pyritään laatimaan yksinkertaisesti selittäen. Työn toisena tavoitteena on auttaa aloittavaa yrittäjää hahmottaan erilaisia rahoituskanavia. Työ rajataan pienen aloittavan osakeyhtiön näkökulmaan.

1.2 Opinnäytetyön menetelmä ja rakenne

Koska työn tarkoituksena on tuottaa opas aloittavalle yrittäjälle ja luoda Academic Designs:ille budjettiarvio, työ on toiminnallinen opinnäytetyö. Toiminnallinen opinnäytetyö koostuu tietoperustasta sekä tuotoksesta (HAAGA-HELIA 2014, 3.). Työssä käytetään osittain abduktiivista lähestymistapaa, jolloin työ etenee tietoperustasta budjetin laatimiseen. Tietoperusta ohjaa pitkälti budjetin laatimista ja sen tarkoituksena on toimia budjetin laatimista Academic Designs:ille kirjallisuuslähteenä. Työn menetelmänä käytetään avointa haastattelua, jota voidaan analysoida ja käyttää produktin lähteenä. (Vilka & Airaksinen 2003, 53.) Haastateltavana on Academic Designs:in yrittäjä Roosa Kinnunen.

Tietoperustassa käsitellään myös aloittavan yrittäjän rahoitusta ja mahdollisia rahoituskanavia. Tämä osuus toimii tietoperustan ohella aloittavan yrittäjän oppaana. Rahoituskanavat jaetaan tietoperustassa yksityiseen ja julkiseen rahoitukseen. Näin ollen viitekehys koostuu budjetin laadintaan liittyvästä kirjallisuudesta sekä yritystoiminnan erilaisista rahoituskanavista.

Tietoperustan jälkeen perehdytään toimeksiantajaan, sen haluamaan tuotokseen ja asetamiin määräyksiin. Kun toimeksiantaja on esitelty, siirrytään kuvaamaan yksityiskohtaisesti kuinka tuotos syntyy. Tuotoksen kokoamisessa käytetään hyväksi kirjallisuutta, joka on esitelty tietoperustassa, Academic Designs:in yrittäjän avointa haastattelua sekä tutkimalla muiden samankaltaisten yritysten tilinpäätöksiä ja tekemällä niiden perusteella erilaisia analyysejä. Työn lopussa vedetään johtopäätökset yhteen ja arvioidaan työn luotettavuutta. Johtopäätöksissä arvioidaan myös toimeksiantajalle sopivia rahoitusvaihtoehtoja.

2 Budjetti ja budjetointi talouden suunnittelussa

Tässä luvussa perehdytään budjetin ja budjetoinnin erilaisiin käsitteisiin, malleihin, budjetin muodostamiseen sekä budjetoinnin hyötyihin ja haittoihin. Koska tämä opinnäytetyö on abduktiivinen, tietoperusta ohjaa empiriaa. (Vilka & Airaksinen 2003, 58.)

2.1 Budjetti hahmottaa tulevaisuutta

Budjetti on osa yrityksen toimintasuunnitelmaa. Se tehdään tietylle ajanjaksolle. Siihen sisällytetään taloudellinen tulostavoite, johon henkilöstö sitoutuu. Budjetissa määritellään aktiviteetit, resurssit, aikataulut sekä vastuuhenkilöt. (Neilimo & Uusi-Rauva 2012, 231.)

Budjetti on yrityksen keskeinen väline talousjohtamisessa. Se on rahamittainen ja siihen tulee asettaa yksityiskohtaiset tavoitteet ja resurssit suunnittelu- ja toimintakaudelle. Sen avulla voidaan asettaa yritykselle tavoitteita, toteuttaa määriteltyjä toimenpiteitä ja tarkkailla tavoitteiden toteutumista. (Neilimo & Uusi-Rauva 2012, 230.) Budjetti voidaan laatia monessa eri tasossa, kuten yritys-, yksikkö-, toimintojen sekä prosessien tasolla. (Viitala & Jylhä 2011, 306.)

Budjettia tarvitaan eri tavoin siihen merkityn ajanjakson aikana. Budjetin yksi tärkein tavoite on, että sen avulla päästään asetettuun taloudelliseen tulokseen. Jotta haluttuun tulokseen päästään, on tärkeää, että budjetissa on selkeät ja realistiset tavoitteet. (Viitala & Jylhä 2011, 307.) Selkeillä ja realistisilla tavoitteilla yrityksen on helpompi päästä asettamiinsa tavoitteisiin. Budjettia voidaan käyttää myös toiminnan seurannassa. Budjettiseurannalla nähdään, missä ollaan ja missä pitäisi olla. (Viitala & Jylhä 2011, 309.) Vertaamalla toteutunutta tulosta budjettiin, nähdään toiminnan poikkeamia ja heikkouksia. Näin ollen budjetti antaa suuntaviivoja kehityskohdille. (Viitala & Jylhä 2011, 307.)

2.2 Budjetoinnilla haluttuun tulokseen

Budjetointi on budjetin laatimista. Budjetin laatimisen aikana etsitään ja vertaillaan erilaisia vaihtoehtoja. (Neilimo & Uusi-Rauva 2012, 231.) Budjetointi on yksi yritysjohtamisen väline, joka auttaa määrittelemään yritystoiminnan suunnittelun, huomioimaan kilpailuympäristön ja normien muuttumisen sekä asettamaan taloudelliset tavoitteet. (Neilimo & Uusi-Rauva 2012, 232.) Neilimon ja Uusirauvan (2012, 235.) mukaan budjetoinnilla kohdennetaan yrityksen resursseja toiminnoille ja sillä voidaan integroida eri toimintojen johtamista. Budjettia laatiessa tulee keskustella yrityksen ja sen toiminnan tavoitteista, siitä miten niihin päästään ja sitoudutaan sekä analysoida toteutumien ja tavoitteiden eroja. (Neilimo & Uusi-Rauva 2012, 232.)

Budjetoinnissa yksi keskeisin osa-alue on yrityksen menneen kehityksen arviointi. Päästiinkö tuloksiin, mikä meni heikosti ja mitä olisi pitänyt tehdä toisin, ovat kysymyksiä, joita budjetoinnissa tulee pohtia. Tämän jälkeen yrityksen tulee hahmotella toimintaympäristön kehitystä seuraavalle budjettikaudelle ja päättää oma toimintasuunnitelmansa. Budjetin tärkein vaihe on määrittellä erityisen tärkeät tavoitteet, joihin tulisi varmasti päästä. (Neilimo & Uusi-Rauva 2012, 232.)

Kun yrityskohtainen budjetti on valmis, keskeiset budjettitavoitteet asetetaan henkilöstön henkilökohtaisiksi tavoitteiksi. Henkilöstön tulee ymmärtää budjetin merkitys, ja vastuualueet tulee olla tiedossa jokaisella työntekijällä. Näin ollen henkilöstön sitoutuminen budjetin toteuttamiseen vahvistuu. (Neilimo & Uusi-Rauva 2012, 234-235.)

2.3 Budjettijärjestelmät

Budjettijärjestelmä koostuu kaikista yrityksen budjeteista ja niiden välisistä suhteista. Kolme yleisintä pääbudjettia ovat tulos- ja rahoitusbudjetti sekä tase-ennuste. Niiden lisäksi yrityksellä on toiminnasta riippuen erilaisia osabudjetteja. Osabudjetteja voivat olla esimerkiksi myynti-, valmistus-, osto-, varasto-, kustannus- ja investointibudjetit. Tulos- ja rahoitusbudjetit muodostuvat osabudjettien avulla. Yrityksellä voi olla myös erikoisbudjetteja kuten palkka- ja tutkimusbudjetti. (Viitala & Jylhä 2011, 307.)

Pääbudjettien ja alabudjettien välinen yhteys syntyy, kun esimerkiksi myyntibudjetin luvut yhdistetään tulosbudjetin myyntiriville ja ostobudjetin luvut ostojen riville. Koska tulosbudjetti tehdään usein suoriteperusteisesti ja rahoitusbudjetti maksuperusteisesti, tulee huomioida tapahtumien ajalliset siirtymät. Näin ollen suoritusperusteiset suoritukset tulee muuntaa kassaperusteiseksi. (Neilimo & Uusi-Rauva 2012, 237.)

Seuraavissa alaluvuissa esitellään yrityksen mahdollisista osabudjeteista myynti-, osto- ja investointibudjetit.

Myynti- ja ostobudjetti

Yleensä budjetin laadinta aloitetaan selvittämällä toimintaa rajoittavat tekijät. Yksi yrityksen rajoittavimmista tekijöistä on myynti, koska sen vaikutus yrityksen muihin toimintoihin on suuri. Näin ollen myyntibudjetti on järkevä tehdä ensin. (Lindfors & Syvänperä 2010, 26.) Se voidaan tehdä joko raha- tai kappalemääräisenä tai molempina. Tärkeintä myyntibudjetin laatimisessa on kuitenkin sen realistisuus ja mitattavuus. (Stenbacka, Mäkinen & Söderström 2005, 276.)

Myyntibudjettia laatiessa tulee ensin hankkia perusteellista tietoa myynnin osatekijöistä. Osatekijöitä ovat muun muassa kokonaismarkkinat, kilpailijat, asiakkaat, hinnoittelu, tuotevalikoima sekä oma kapasiteetti. Kun osatekijät ovat selvillä, on budjetit hyvä jakaa erilaisiin ryhmiin. Ryhmiä voivat olla tuotteet, palvelut, tuote- tai palveluryhmät, asiakkaat, asiakasryhmät, työntekijät tai yksiköt. Ryhmittelyn avulla yrityksen on tarkoitus saada mahdollisimman tarkka ja yksityiskohtainen budjetti. (Lindfors & Syvänperä 2010, 27.)

Kun yritys laatii myyntibudjettiaan, tulee sen arvioida myynnin kappalemäärä sekä tietää tuotteen keskimääräinen hinta. Kun nämä luvut kerrotaan keskenään, saadaan arvioitu myyntibudjetti. Jos yritys tekee jokaisesta tuotteesta erikseen oman laskelman, niin yrityksen seuraavan kauden liikevaihto saadaan laskemalla budjetit yhteen. (Lindfors & Syvänperä 2010, 27.)

Esimerkki myyntibudjetin laatimisesta:

Taulukko 1. Myyntikate (mukaillen Lindfors & Syvänperä 2010, 27.)

Palvelu/tuote	kpl	keskimääräinen ä-hinta	Budjetti
Myydyt autot	350	1200	420000
Myydyt lisäpalvelut	150	250	37500
Seuraavan tilikauden liikevaihto			457500

Viimeistään myyntihintaa määriteltäessä yrityksen on päätettävä tuotteiden myyntikate. Myyntikate saadaan laskemalla liikevaihdon ja muuttuvien kustannusten erotus. (Lindfors & Syvänperä 2010, 28.) Ravintola-alalla käytetään myyntikatteelle myös budjetointivaiheessa nimitystä tavoitemyyntikate. Tavoitemyyntikatteessa otetaan tavallisen myyntikateen lisäksi huomioon hävikin vaikutus. (Heikkilä & Saranpää 2013, 82.)

Tavoitemyyntikate = Liikevaihto – muuttuvat kustannukset – hävikin vaikutus

Lindforsin ja Syvänperän (2010, 28.) mukaan muuttuvia kustannuksia ovat ostot tilikauden aikana, varaston muutos sekä ulkopuoliset palvelut. Jos yritys tuottaa itse tuotteita, niin muuttuviin kustannuksiin luetaan myös valmistustoiminnan palkat sekä tuotantotilat. Hävikki tarkoittaa esimerkiksi raaka-aineiden pilaantumista, valmistuksessa hajoamista ja

sellaista tavaraa, jota ei voi enää myydä. Hävikki siis pienentää yrityksen tulosta. (Heikkilä & Saranpää 2013, 80.)

Ostobudjettia laatiessa tarvitaan tietoja myyntibudjetista ja valmiiden tuotteiden sekä raaka-aineiden varaston määrästä. Budjetissa tulee huomioida ostojen mahdolliset määrälennukset ja kausittain vaihtelevat ostohinnat. (Söderström ym. 2005, 278.)

Kun yritys laatii ostobudjettia, sen tulee myyntibudjetin mukaisesti ottaa sama myyntimäärä myös ostobudjettiin. Kun arvioitu myyntimäärä kerrotaan tuotteen ostohinnalla, huomioidaan varaston muutos sekä lisätään alihankinnasta arvioidut kulut, saadaan ostobudjetti. Varaston muutos saadaan, kun lasketaan alkuvarasto, lisätään siihen budjettikauden ostot ja vähennetään siitä arvioitu myyntimäärä. Kun tämän luvun kertoo ostohinnalla, saadaan varaston muutos. (Lindfors & Syvänperä 2010, 28.)

Seuraavassa esimerkissä alkuvarasto on oletettu nollassa ja arvioitu, että tuotannosta 25 % tuotetaan alihankkijoiden avulla.

Taulukko 2. Ostobudjetti (mukaillen Lindfors & Syvänperä 2010, 28.)

Ostobudjetti		€
Autojen ostokulut	ostohinta x kpl = 750 x 500	375000
Varaston muutos	(Ostetut autot - arvioitu myyntimäärä) x ostohinta = (500–350) x 750	112500
Alihankinnat	25 % x 230 000	57500
Ostobudjetti yhteensä		545000

Myynti- ja ostobudjetti laaditaan yleensä kuukausitasolla. Kun jokainen kuukausi on budjetoitu, laskemalla luvut yhteen saadaan koko vuoden myynti- ja ostobudjetti. Ostojen jakaminen kuukausitasolle helpottaa budjetin laatimista ja lukujen arvioimista. (Lindfors & Syvänperä 2010, 30.)

Investointibudjetti

Investointibudjetti sisältää budjetoidun kauden aikaiset investoinnit. Investointeja voi olla kahdenlaisia: korvausinvestointeja tai uusinvestointeja. Korvausinvestointeja ovat vanhojen laitteiden korvaaminen uusilla ja uusinvestoinnit täysin uusia laitteita yritykselle. (Söderström ym. 2005, 279.)

Kirjanpitolain 5 luvun 5 §:n mukaan pysyviin vastaaviin kuuluvat aineellisen omaisuuden hankintamenot aktivoidaan ja kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi. Enimmäispoisto koneista ja kalustoista vuoden aikana on 25 %, mutta jos yrittäjä on pieni kirjanpitovelvollinen, voidaan poistot tehdä koko tilikaudelta. (Lindfors & Syvänperä 2010, 36.) Jos työvälineen hankintahinta on enintään 1000 euroa, voidaan katsoa että välineen käyttöikä on enintään 3 vuotta. Tällöin työvälineestä voidaan tehdä kertapoisto. (Vero 2012.)

Investointibudjettiin lasketaan tilikauden tulokseen vaikuttavat poistot. Budjettiin poistot jaetaan jokaiselle kuukaudelle, jolloin poistojen laskeminen helpottuu. (Lindfors & Syvänperä 2010, 36.) Jos kyseessä on pieni kirjanpitovelvollinen, hän voi tehdä koko tilikauden poistoja myös uusista hankinnoista. Kun kuukausittaiset poistot lasketaan investointibudjetista yhteen, saadaan budjettiarvio budjettikauden poistoista. Poistojen osuus on täten helppo siirtää suoraan tulosbudjettiin. (Lindfors & Syvänperä 2010, 36.)

Tulosbudjetti

Tulosbudjetti sisältää osabudjettien tuotot ja kustannukset. Pääsääntöisesti tulosbudjetti laaditaan suoriteperusteisesti ja se ilmaisee budjetoidun tuloksen. (Neilimo & Uusi-Rauva 2012, 236.) Yrityksellä on yleensä tietty tulostavoite. Kun osabudjetit kootaan yhteen ja nähdään niistä saatu tulos, saatetaan osabudjetteja joutua muuttamaan siten, että haluttuun tulokseen päästään. (Viitala & Jylhä 2011, 308.)

Tulosbudjetti koostuu yrityksen arvioimasta liikevaihdosta. Lindforsin ja Syvänperän mukaan (2010, 45.) liikevaihtoon lisätään mahdolliset muut tuotot, jonka jälkeen näiden yhteissummasta vähennetään kaikki mahdolliset kulut. Kulujen vähentäminen etenee tulosbudjetin mallin (liite 1) mukaisesti siten, että ensin vähennetään myytävien tuotteiden aineet, tarvikkeet sekä tavaroiden ostojen yhteissumma sekä huomioidaan varaston muutos. Tämän jälkeen vähennetään henkilöstökulut, mahdolliset poistot ja arvonalentumiset. Lopuksi vähennetään liiketoiminnan muut kulut. Liiketoiminnan muita kuluja ovat esimerkiksi toimitilakulut, kone- ja kalustokulut, edustus- ja markkinointikulut, ATK-kulut ja mahdolliset muut kulut. Kun nämä kaikki on vähennetty liikevaihdosta, saadaan yrityksen liikevoitto tai -tappio. Voitto tai tappio ennen veroja saadaan liikevoitosta tai tappiosta, kun siitä vähennetään mahdolliset rahoituskulut ja lisätään rahoitustuotot. Lopullinen tulos saadaan, kun voitosta tai tappiosta ennen veroja vähennetään tuloverot. (Lindfors & Syvänperä 2010, 45.)

Liikevoitosta tai tappiosta vähennettävät tai lisättävät rahoituskulut tai tuotot ovat erilaisia luottoja, joista syntyy erilaisia lyhennyksiä, korkotuottoja ja -kuluja sekä lainanhoitokuluja. Esimerkiksi myyntisaamisista aiheutuvat korkotuotot kuulut rahoitustuottoihin. (Lindfors & Syvänperä, 40.)

Kun rahoituskulut ja tuotot on lisätty tulosbudjettiin, lasketaan yrityksen tuloverot. Usein tuloslaskelmaan sisältyvät tuotot ovat veronalaisia ja kulut vähennyskelpoisia. Tuloverojen laskeminen tehdään samoin perustein kuin kirjanpidossa. Verolaskelmalla oikaistaan tulos siten, että saadaan tulos, josta vero lasketaan. (Tomperi 2012, 196.)

Verotettava tulo voidaan Tomperin (2012, 196.) mukaan laskea seuraavanlaisella kaavalla:

Tuloslaskelman tulos
+ tuloverot
+ muut vähennyskeltottomat kulut
- verovapaat tuotot
+/- jaksotuksesta johtuvat oikaisut
+/- muut lisäykset tai vähennykset
<hr/>
= Verotettava tulo

Verotuksessa vähennyskelpoisia menoja ovat menot, jotka johtuvat tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä. Tuloverot eivät ole vähennyskelpoisia, koska ne eivät ole tulon hankkimisesta aiheutuneita kuluja. (Tomperi 2012, 196.) Osakeyhtiöiden tuloveroprosentti on vuonna 2014 20 % verotettavasta tulosta. (Vero 2014b) Yrityksen lopullinen tuloslaskelman tulos saadaan, kun tuloverot vähennetään verotettavasta tulosta. (Tomperi 2012, 196.)

Arvonlisävero on yritykselle vain läpikulkuerä. Vero ei ole yritykselle tuloa tai menoja. Näin ollen sillä ei ole vaikutusta yrityksen lopulliseen tulokseen eikä arvonlisäveroa oteta huomioon tulosbudjetissa. (Savonia 2014)

Lindforsin ja Syvänperän (2010, 45.) mukaan tuloslaskelmassa esitetään yleensä myös edellisen vuoden toteutuneet luvut ennusteiden vieressä. Toteutuneiden lukujen lisäksi niiden vieressä esitetään jokaisen kulukohdan prosenttiosuus liikevaihdosta. Näiden lukujen ja prosenttien esittäminen helpottaa budjetin laatijaa arvioimaan seuraavan vuoden kuluja. (Lindfors & Syvänperä 2010, 45.)

Rahoitusbudjetti

Rahoitusbudjetti koostuu budjettikauden tuloista ja menoista. Se on keskeinen budjetoinnin muoto aloittaville yrittäjille. (Ikäheimo, Malmi & Walden 2012, 177.) Rahoitusbudjetti muodostuu samalla lailla osabudjeteista kuin tulosbudjetti. Rahoitusbudjettiin vaikuttava tärkein osabudjetti on myyntibudjetti. (Viitala & Jylhä 2011, 309.) Rahoitusbudjetilla arvioidaan kauden myyntiä ja siitä saatavia tuottoja. Sillä varmistetaan myös yrityksen likviditeetti edullisimmilla rahoituskustannuksilla. (Neilimo & Uusi-Rauva 2012, 236.) Rahoitusbudjetin avulla arvioidaan myös yrityksen maksukykyä muun muassa työntekijöille, rahoittajille, verottajalle, alihankkijoille ja muille sidosryhmille. Koska rahoitusbudjetti ilmaisee yrityksen rahoituksellisen liikkumavaran, on sillä hyvä seurata ja ennakoida rahan tuloa ja menoa. (Ikäheimo, ym. 2012, 177.)

Budjetti tehdään maksuperusteisesti ja se jaksotetaan koko budjettikautta lyhyemmille aikaväleille (Neilimo & Uusi-Rauva 2012, 236.). Jaksotuksen avulla yrityksen on helpompi tarkkailla rahoituksen tilannetta. Aloittava yrittäjä arvioi yrityksensä tulevia kassavirtoja sekä varmistamaan maksukykyisyytensä suhdanne-, kausi- ja markkinamuutoksissa rahoitusbudjetin avulla. (Ikäheimo, ym. 2012, 177.)

Kun rahoitusbudjettia laaditaan, suunnitellaan ensin budjettijakso, asetetaan tavoite kassavarannon määrälle sekä arvioidaan tulevat kassaan ja kassasta maksut. (Ikäheimo, ym. 2012, 177.) Kassabudjetti laaditaan Heikkilän ja Saranpään (2013, 109.) mukaan silloin, kun arvioidaan lyhyen aikavälin kassaan ja kassasta maksuja. Arvioidessaan kassaan ja kassasta maksuja, yrityksen on tärkeä ottaa huomioon tulojen ja menojen ennustettavuus, toimialaan liittyvä yleinen epävarmuus sekä yrityksen strategia. (Ikäheimo, ym. 2012, 177.)

Kassaan maksuja ovat muun muassa käteismyynti, myyntisaamiset sekä mahdolliset muut tulot. Yrityksen kassasta maksuja taas ovat käteisostot, maksut ostoveloista, arvonnäkövero, palkat, ennakonpidätys ja sosiaaliturvamaksut, vuokrat, rahoitusmenot, verot, kaluston hankinta, lainojen lyhennys sekä mahdolliset muut menot. (Ikäheimo, ym. 2012, 178.) Kun kassaan maksut ja kassasta maksut lasketaan yhteen, saadaan yrityksen kassa kauden lopussa. Jos kassa jää positiiviseksi, on kassa ylijäämäinen. Jos kassa jää taas miinusmerkkiseksi, on kassa alijäämäinen. (Ikäheimo, ym. 2012, 178.)

Verotili

Tulosbudjetin luvut ovat yleensä arvonlisäverottomia, koska arvonlisävero on yritykselle vain läpikulkuerä. (Savonia 2014) Rahoitusbudjetissa arvonlisävero tulee kuitenkin ottaa huomioon, sillä se vaikuttaa yrityksen maksukykyyn. (Lindfors & Syvänperä 2010, 55.) Yritys saa vähentää arvonlisäveron ostoista, jotka ovat liiketoiminnan kuluja. Tällaisia ostoja ovat esimerkiksi myytävät tuotteet, valmistusaineet sekä matka- ja markkinointikulut. (Vero 2011) Arvonlisäveron lisäksi verotilin alaisia veroja ovat ennakonpidätys ja sosiaaliturvamaksut. (Lindfors & Syvänperä 2010, 57.)

Verotilille ilmoitetaan kaikista myynneistä ja ostoista suoritettut ja saadut arvonlisäverot. Myynneistä saadut arvonlisäverot tulee tilittää verottajalle, kun taas ostoista maksetut arvonlisäverot voidaan vähentää tilitettävästä arvonlisäverosta. (Lindfors & Syvänperä 2010, 57.) Arvonlisävero maksetaan verotilille seuraavan toisen kuun 12. päivänä. Esimerkiksi tammikuun arvonlisävero tulee tilittää verottajalle maaliskuun 12. päivänä. (Vero 2011) Arvonlisävero tilitetään yhtenä suorituksena verottajalle. Tilitettävä summa saadaan, kun ostoista maksetut arvonlisäverot vähennetään myynneistä saaduista arvonlisäveroista. (Lindfors & Syvänperä 2010, 57.)

Arvonlisävero lasketaan tuotteen verottomasta myyntihinnasta. Jos esimerkiksi tuotteen arvonlisäveroton myyntihinta on 10 euroa ja tuotteesta tulee verottajalle tilittää 24 % arvonlisäveroa, niin arvonlisäverollinen myyntihinta saadaan kertomalla tuotteen arvonlisäveroton myyntihinta 1,24:llä. Arvonlisäveron määrä saadaan kertomalla tuotteen arvonlisäveroton myyntihinta 0,24:llä. Arvonlisäverollisesta myyntihinnasta arvonlisäveron määrä saadaan, kun verollisesta myyntihinnasta vähennetään arvonlisäverollisen myyntihinnan ja 1,24 osamäärä. (Laskurit 2014)

Arvonlisävero verottomasta myyntihinnasta = veroton myyntihinta x verokanta-%

Arvonlisäverollinen myyntihinta = veroton myyntihinta x (verokanta + 100 %)

Arvonlisävero verollisesta myyntihinnasta = verollinen hinta – (verollinen hinta / verokanta + 100 %)

(Laskurit 2014)

Ennakkoverot

Osakeyhtiön ja osuuskunnan on maksettava liiketoiminnastaan tuloveroa ennakkoon verottajalle. Ennakkoveroa maksetaan arvioidun verotettavan tulon perusteella. Verottaja arvioi ennakkoveron yleensä edellisen tilikauden pohjalta. (Vero 2014a) Ennakkovero maksetaan verottajalle jokaisen kuun 23. päivänä (Vero 2014c). Ennakkoveron määrän tulee vastata mahdollisimman hyvin lopullista tuloveron määrää. Jos ennakkoveroja on maksettu liian vähän, tulee verottajalle tilittää loput tuloveroista. Koska aloittavalla yrittäjällä ei ole edelliseltä tilikaudelta tulosta, yhtiö arvioi verottajalle verotettavan tulon määrän. (Vero 2014a)

Vapaa kassavirta

Rahoitusbudjettia hieman muuntamalla saadaan selville myös lisärahoituksen tarve. Kun liiketoiminnan kassavirroista vähennetään investoinnit eikä huomioida rahoituksen kassavirtoja, saadaan yrityksen vapaa kassavirta. Vapaa kassavirta kuvaa yrityksen ylijäämää, joka on käytettävissä ilman, että yrityksen toiminta heikentyisi liikaa. Jos vapaata kassavirtaa ei jää, yritys tarvitsee lisärahoitusta. (Ikäheimo, ym. 2012, 178-179.)

Vapaa kassavirta (liite 3) voidaan ennustaa aloittavalle yrittäjälle seuraavanlaisesti. Yrittäjän tulee arvioida ennustettu myynti ja kertoa se arvioidulla liikevoittoprosentilla. Näin saadaan ennustettu liikevoitto. Vähentämällä ennustetusta liikevoitosta verot saadaan liikevoitto verojen jälkeen. Kun tästä summasta vähennetään arvioidut lisäinvestoinnit sekä lisäkäyttöpääoma, saadaan ennustettu vapaa operatiivinen kassavirta. (Ikäheimo, ym. 2012, 177.)

2.4 Budjetointivaihtoehdot

Budjettia laatiessa voidaan käyttää erilaisia menettely- eli budjetointitapoja. Yleisimpiä menettelytapoja on neljä: kiinteä, tarkistettava, rullaava ja liukuva budjetti. (Lindfors & Syyvänperä 2010, 14.) Yritys valitsee vaihtoehdoista itselleen sopivimman. Lindforsin ja Syyvänperän (2010, 14.) mukaan valinta riippuu siitä, miten budjettia halutaan hyödyntää tilikauden aikana.

Kiinteä budjetti laaditaan ennen tilikauden alkua koko tilikaudeksi. Budjetin lukuja ei muuteta tilikauden aikana. Kun tilikausi päättyy, verrataan budjetin lukuja toteutuneisiin lukuihin. Kiinteä budjetti on hyvin yleinen pk-yrityksillä. Koska kiinteän budjetin luvut harvemmin täsmäävät lopulliseen tulokseen, yritykset tekevät usein tilikauden aikana lisäksi en-

nusteen. Ennuste ottaa huomioon tilikauden aikana tapahtuneet muutokset ja ennakoii lähestyvää tilinpäätöstä. (Lindfors & Syvänperä 2010, 14.)

Tarkistettava budjetti laaditaan ennen tilikauden alkua. Budjettiin tehdään kuitenkin tarkistuksia säännöllisin välein tilikauden aikana. Tarkistuksilla huomioidaan ulkoisten olosuhteiden muutokset. Yleinen tarkistusväli yrityksillä on neljännesvuosittain. (Lindfors & Syvänperä 2010, 14.)

Rullaavaa budjettia tarkistetaan samalla lailla kuin tarkistettavaakin budjettia. Rullaavassa budjetissa ei ole varsinaista tilinpäätöspäivää. Rullaavaan budjettiin otetaan aina uusi kuukausi mukaan edellisen loppuessa. Näin rullaava budjetti siirtyy jatkuvasti eteenpäin. Rullaavan budjetin voi laatia myös neljännesvuosittain, jolloin viimeisen neljänneksen loputtua lisätään budjettiin uusi neljännes vuosi. Tämä vaihtoehto sopii erityisesti yrityksille, joiden markkinat muuttuvat jatkuvasti. (Lindfors & Syvänperä 2010, 14.)

Liukuvassa budjetissa kiinteät kulut arvioidaan vakiomääräisinä ja muuttuvat kulut määritellään toteutuvan toiminta-asteen mukaan. Liukuva budjetti soveltuu erinomaisesti yrityksille, joiden toiminta-aste vaihtelee kausittain. (Lindfors & Syvänperä 2010, 14.)

2.5 Aloittavan yrittäjän budjetti

Koska aloittavalla yrittäjällä ei ole käytössään edellisen tilikauden tuloksia, ei budjettia voi laatia niiden perusteella. (Lindfors & Syvänperä 2010, 14.) Lindforsin ja Syvänperän (2010, 15.) mukaan aloittava yrittäjä voi laatia nollapohjabudjetin. Nollapohjabudjetti tarkoittaa sitä, että yrittäjä hankkii tietoa esimerkiksi erilaisista toimialatilastoista, tutkimalla kilpailijoiden tilinpäätöksiä sekä tarkastelemalla asiakkaiden ja toimittajien kanssa tehtyjä sopimuksia. Tiedon keruun jälkeen yrittäjä analysoi saatuja tietoja ja kokoaa niistä oman budjettinsa. (Lindfors & Syvänperä 2010, 14.)

2.6 Budjetoinnin hyödyt ja haitat

Budjetointia on tehty yrityksissä monia vuosia. Budjetointi toimii yrityksissä keskeisenä talouden ja toiminnan ohjauksen välineenä. Vaikka budjetoinnista on hyötyä yrityksen toiminnalle, siihen kohdistuu myös kritiikkiä. (Ikäheimo, ym. 2012, 183.) Seuraavaksi eritellään budjetin hyötyjä ja haittoja.

Budjetoinnin hyödyt

Budjetoinnin avulla yritys pyrkii mahdollisimman edulliseen tulokseen. Budjetilla yritys luo toimintasuunnitelman, jonka avulla on helppo seurata ja toteuttaa suunniteltuja toimintoja. (Ikäheimo, ym. 2012, 174.) Budjetti toimii motivaationa päästä haluttuihin tavoitteisiin. Budjetin tavoitteisiin pääseminen tuottaa työntekijöille usein palkkioita, jolloin henkilöstö sitoutuu budjetin tavoitteisiin. (Ikäheimo, ym. 2012, 175.)

Budjetilla voidaan myös tarkkailla ja valvoa yrityksen toimintaa. Tarkkailulla johto pystyy puuttumaan poikkeamiin ja muuttamaan toimintaansa tuottavampaan suuntaan. Valvon-
nalla yritys pystyy myös valvomaan rahoituksen riittävyttä ja suunnittelemaan mahdollisia investointeja. Budjetointi helpottaa pääsyä haluttuihin tavoitteisiin. (Ikäheimo, ym. 2012, 175.)

Budjetoinnin haitat

Vaikka budjetoinnista on paljon hyötyä yritykselle, siihen kohdistuu myös kritiikkiä (Ikäheimo, ym. 2012, 183.). Budjetoinnin laatiminen on yritykselle raskas ja pitkä prosessi, joka vie paljon aikaa ja resursseja. Ikäheimon ym. (2012, 183.) mukaan budjetin laatimisen työtunnit voitaisiin käyttää myös tehokkaammin. Budjetointia laadittaessa käytetään myös tiettyjä oletuksia markkinoista, kustannustasoista sekä hintakehityksestä, jotka saattavat olla jo vanhentuneita budjetointikaudella. Näin ollen budjetoinnin oletukset eivät ole ajantasaisia ja ohjaava vaikutus heikkenee. (Ikäheimo, ym. 2012, 183.)

Budjetointi on saanut kritiikkiä myös siitä, että lähtökohtana käytetään edellisen vuoden budjettia eikä budjetin tavoitteita uudisteta. (Ikäheimo, ym. 2012, 183.) Nollapohjabudjetti aloittavalle yrittäjälle tai toimintansa uudistajalle on todella työläs. Myös tietolähteiden hankinta on haastavaa ja niiden luotettavuutta tulee pohtia tarkasti. (Lindfors & Syvänperä 2010, 15.)

Vaikka budjetointiin kohdistuu kritiikkiä, se on säilyttänyt asemansa yrityksissä hyvin. Mitä ilmeisemmin budjetointi on työkaluna erittäin hyvä, mutta sitä ei osata käyttää oikein ja tarpeeksi tehokkaasti. (Ikäheimo, ym. 2012, 183.)

3 Aloittavan yrittäjän rahoitushaasteista mahdollisuuksiin

Aloittavan yrittäjän suurin haaste on likviditeetin riittävyys. Liiketoimintaa aloittaessa rahoitusta tarvitaan alkuinvestointeihin, tuotantoon sekä markkinointiin. Rahaa tulee jäädä myös omaan elämiseen. (Puustinen 2004, 73.) Toiminta ei kuitenkaan tuota vielä alkuvaiheessa, mutta silti yrityksen laskut tulee saada maksetuksi. Tällaista tilannetta kutsutaan Viitalan ja Jylhän (2011, 316) mukaan käyttöpääoman puutteeksi. Käyttöpääoma tarkoittaa operatiivisen toiminnan ylläpitämiseen tarvittavia varoja. Jos käyttöpääomaa ei ole riittävästi, tulee yrittäjän turvautua pääomarahoitukseen. (Viitala & Jylhä 2011, 316.) Pääomarahoitusta ovat muun muassa omistajien sijoitukset sekä vieras pääoma. Aloittava yrittäjä voi saada myös erilaisia avustuksia kuten uusien yrittäjien starttirahaa, TE-keskusten ja keksintäsäätiön tuet. (Viitala & Jylhä 2011, 316.)

Yritystä perustaessa on tärkeä pohtia kuinka paljon rahaa tarvitaan yrityksen perustamiseen, investointeihin ja tuotantoon. Yrittäjän on myös hyvä arvioida kuinka paljon yritystoiminta tuottaa alkuvaiheessa ja kuinka paljon sillä on kassasta maksuja. Tämän jälkeen on tärkeä pohtia kuinka paljon ulkopuolista rahoitusta yritys tarvitsee sekä mistä ja millä hinnalla rahoitusta saisi. (Viitala & Jylhä 2011, 316.)

Ulkopuolinen rahoitus on kuitenkin aina vain väliaikaista tuloa. Vieras pääoma on maksettava sovituilla ehdoilla takaisin. (Karjalainen 2013, 90.) Näin ollen tärkein ja voittoa tuottava tulo on vain asiakkaiden tuoma rahavirta. Jotta yrityksen liiketoiminta on kannattavaa, on yrittäjän suunnitelmallisuus ja hyvät suhteet pankkeihin, vakuutusyhtiöihin, sidosryhmiin sekä valtion lainoja tarjoaviin toimijoihin erittäin tärkeää. (Karjalainen 2013, 90.) Karjalaisen (2013,91.) mukaan yrittäjällä on paremmat mahdollisuudet ulkopuoliseen rahoitukseen hyvien suhteiden, selkeällä liiketoiminta suunnitelmalla, tase- ja tulosennusteiden sekä rahoitussuunnitelman avulla.

Seuraavissa alaluvuissa esitellään toimijoita, jotka tarjoavat yksityistä ja julkista rahoitusta aloittaville yrittäjille.

3.1 Yksityisten tarjoamat rahoituskanavat

Rahoitusta tarjotaan monissa eri muodoissa ja paikoissa sekä eri suuruisilla hinnoilla. Aloittavan yrittäjän on hyvä tuntea erilaiset rahoituksenantajat, jotta yritys saa mahdollisimman taloudellisen rahoituksen yritykselleen. (Puustinen 2004, 74.) Tässä alaluvussa perehdytään yksityisiin toimijoihin, jotka antavat rahoitusta aloittaville yrittäjille.

Yrittäjän oma rahoitus ja sijoittajat

Osakeyhtiötä perustaessa yritys tarvitsee alkupääomaa vähintään 2500 euroa (Yrittäjät 2014.). Osuuskunnissa ja osakeyhtiöissä sidottu oma pääoma sitoutuu yritykseen pysyvästi eikä sitä voi käyttää yrityksen toimintaan (Yrittäjät 2013.). Yrityksen pääoma voi olla myös pääomalainaa. Tällöin joko omistajat tai muut rahoittajat lainaavat yritykselle pääomaa. Pääomalainaa voidaan lyhentää tai maksaa korkoja vain silloin, kun yritys on voitollinen. Tämän vuoksi pääomalainan korko on yleensä hyvin korkea. (Kotro 2007,62.)

Yrittäjä voi sijoittaa yritykseensä myös vapaata omaa pääomaa. Vapaata pääomaa voidaan käyttää yrityksen päivittäisten menojen ja erilaisten hankkeiden kustantamiseen. Koska tulorahoitusta syntyy hitaasti, vapaata pääomaa tulee olla riittävästi perustaessaan yritystä. Sillä voidaan kattaa toiminnan kulut alkuvaiheessa. (Yrittäjät 2013.)

Pankki- ja vakuutusyhtiölainat

Yksi tunnetuimmista rahoituksen antajista ovat pankkien ja vakuutusyhtiöiden antamat lainat. Pankkien ja vakuutusyhtiöiden lainoja kutsutaan yleensä tilimuotoiseksi rahoitukseksi. Tilimuotoisen rahoituksen ominaispiirre on sen vakuudellisuus ja korollisuus. Vakuudeksi käy esimerkiksi yrityksen tai yrittäjän omaisuutta kuten liikehuoneisto. (Kotro 2007, 64.) Lainan vakuudella rahoittaja takaa maksukyvyttömyyden uhatessa yrittäjää itselleen vähintään vakuutensa. Korot ovat lainan hinta lainansaajalle. (Leppiniemi 2009, 84-85.) Suomessa pankki- ja vakuutusalan rahoittajia ovat liikepankit, osuuspankit, säästöpankit sekä Suomen hypoteekkiyhdistys (Leppiniemi 2009, 134.).

3.2 Valtion tarjoamat rahoituskanavat

Valtio ja kunnat toimivat yhtenä rahoittajana. Erityisesti aloittavat ja nopeaa kasvua haittelevat yritykset hyötyvät valtion ja kunnan rahoituksesta. Valtion ja kuntien rahoitusta kutsutaan julkiseksi rahoitukseksi. (Leppiniemi 2009, 232.) Julkisen rahoituksen piiriin kuuluu myös EU-rahoitus, sillä valtio toimii sen välittäjänä. Julkisen rahoituksen yleisimmät muodot ovat laina, avustus, osakesijoitus, korkotuki, takaus sekä takuu. (Leppiniemi 2009, 232.) Usein julkisen vallan tukia tai avustuksia ei tarvitse maksaa takaisin. Esimerkiksi investointeihin avustusta voidaan myöntää 30 % hankkeen hinnasta ja toiminnan kehittämiseen 35 – 50 % kokonaiskustannuksista. (Kotro 2007, 66.)

ELY-keskus

ELY-keskus eli elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää yrityksille rahoitusta yrityksen kasvuun, teknologiaan, kansainvälistymiseen, tuottavuuteen tai liiketoimintaosaamiseen. Yrityksen on täytettävä ELY-keskuksen vaatimat kriteerit saadakseen rahoitusta. (ELY-keskus 2014)

Yleisin aloittavan yrittäjän rahoitus ELY-keskukselta on starttiraha. Starttirahan tarkoituksena on turvata aloittavan yrittäjän toimeentulo yritystoiminnan käynnistämisen ja vakiinnuttamisen aikana. Starttirahaa myönnetään enintään 18 kuukauden ajaksi. Tuen saaminen edellyttää yrittäjäkokemusta tai –koulutusta, liikeidean mahdollisuus kannattavuuteen, päätoimista yrittäjyyttä sekä yritystoiminnan alkamista vasta tuen myöntämisen jälkeen. Starttirahaa haetaan paikallisista ELY-keskuksista. (Yritys-Suomi 2014)

Finnvera Oyj

Finnvera Oyj on Suomen valtion erityisrahoitusyhtiö, joka edistää sekä kehittää suomalaisten pk-yritysten kotimaan toimintoja sekä vientiä ja kansainvälistymistä riskirahoituksella. Finnveran tehtävänä on edistää suomalaista yrittäjyyttä, luoda ja säilyttää työpaikkoja Suomessa. Näin ollen Finnvera myöntää yrityksille rahoitusta pienemmillä vakuuksilla. Finnveran myöntämiä rahoituspalveluita ovat muun muassa laina-, takaus-, takuu- ja analysointipalvelut. Näitä palveluita voidaan käyttää yrityksen perustamiseen, kehittämiseen, kotimaan toimituksiin sekä investointeihin. (Leppiniemi 2009, 233.)

Finnvera myöntää aloittavalle yrittäjälle perustamislainoja sekä pienlainoja (Leppiniemi 2009, 233-234.) Yrittäjän hakiessa rahoitusta liiketoiminnalleen, sen tulee hakemuksen liitteeksi täydentää tarkasti oma liiketoiminta- ja tulossuunnitelma. Finnvera voi toimia aloittavan yrittäjän ainoana rahoittajana, jos rahoitettava määrä on alle 35 000 euroa. Ylimenevältä osuudelta tarvitaan mukaan myös muita rahoittajia. (Finnvera 2014c.)

Jos rahoituksen tarve on enemmän kuin 35 000 euroa, niin yleisimpiä muita rahoittajia ovat pankki ja omarahoitusosuus. Ulkopuolisen rahoituksen voi jakaa muun muassa kahdella eri tavalla. Finnvera ja pankki voivat myöntää molemmat oman lainansa tai pankki myöntää tarvittavan rahoituksen ja sille haetaan Finnveralta osittainen takaus. (Finnvera 2014d.)

Ennen rahoituksen myöntämistä Finnvera arvioi yrityksen tavoitteita, taloudellista tilaa, tulevaisuuden kehittämissuunnitelmia, yleistä markkinatilannetta sekä paikallista kilpailutilannetta. Tarkastelussa otetaan huomioon myös yrityksen kokonaisrahoituksen ja omarahoituksen riittävyyttä. Lainan saaminen edellyttää myös, että yrittäjän henkilökohtainen talous on kunnossa. (Finnvera 2014b.)

Yleensä aloittavien yrittäjien hankkeissa Finnvera rahoittaa toimintaa 30 – 50 % koko rahoituksesta. Rahoituksen edellytyksenä on kuitenkin, että perustamisesta on alle kolme vuotta. (Finnvera 2014c.) Finnveran rahoituksen hakeminen on tehty helpoksi sähköisessä asiointipalvelussa. Asiointipalvelun löytää nopeasti Finnveran omilta internet-sivuilta. (Finnvera 2014a.)

Keksintäsäätiön rahoitus

Keksintäsäätiö tarjoaa vakuudetonta rahoitusta yksityishenkilöille, yliopistotutkijoille sekä pienyrittäjille. Rahoituksen tarkoituksena on tukea keksintöjen kehittämistä. (Potkuri 2014) Säätiön tarjoamat rahoitusmuodot ovat avustus ja tukiraha. Niitä myönnetään harkinnanvaraisesti. (Akavan erityisalat 2014b).

Sitran pääomarahoitus

Sitra on Suomen itsenäisyyden juhlarahasto, jonka tarkoituksena on edistää Suomen kilpailukykyä ja suomalaisten hyvinvointia (Sitra 2014a.). Sitra toteuttaa erilaisia hankkeita yksityisten ja julkisten toimijoiden kanssa (Sitra 2014b.). Se tarjoaa pääomarahoitusta lupaaville aloittaville yrittäjille, joilla ei ole vielä mahdollisuutta saada rahoitusta pankista tai muusta vastaavasta. Ensisijaisesti rahoitusta tarjotaan elintarvike-, ravitsemus- ja terveydenhuollon aloille. (Potkuri 2014.)

Leasing-, factoring- ja hankintarahoitus

Aloittaessaan liiketoimintaa yrittäjän on hankittava myös käyttöomaisuutta. Yksi mahdollisuus rahoittaa käyttöomaisuutta on leasing-rahoitus. Tällöin yritys vuokraa tarvitsemansa laitteet. Usein vuokraajana on rahoitusyhtiö. Yleinen kuukausivuokra on noin 10-30 % laitteen arvosta. Kun vuokra-aika päättyy yritys palauttaa laitteet tai lunastaa ne itselleen. Usein laitteiden lunastaminen on laitteen markkinahintaa edullisempi. Leasing-vuokrat kirjataan taseessa kuluiksi eikä niistä voida tehdä poistoja. (Kotro 2007, 64-65.)

Hankintarahoituksella tarkoitetaan osamaksukauppaa, jolloin yritys ostaa käyttöomaisuutta osamaksulla. Osamaksu muodostuu lainan lyhennyksestä ja koroista. Yritys saa lait-

teen käyttöön ostohetkellä mutta lyhentää lainaa kuukausittain erissä. Kun kaikki erät osamaksuista on maksettu, laite on kokonaan yrityksen omaisuutta. Hankintarahoituksella ostetusta laitteesta tehdään poistot normaalisti. (Kotro 2007, 65.)

Factoring-rahoitus on myyntisaatavien rahoitusta. Tällöin rahoitusyhtiö rahoittaa yrityksen myyntisaataviin sitoutunutta pääomaa. Yritys saa rahoitusyhtiöltä luottoa sen verran kuin he siirtävät myyntisaamisia rahoitusyhtiölle. Rahoitusyhtiö perii luotostaan korkoja. Asiakas maksaa myyntisaamiset suoraan rahoitusyhtiölle. Jos myyntisaatavat menevät perintään, rahoitusyhtiö hoitaa perintäprosessin. (Kotro 2007, 65.)

4 Kohdeyrityksen ja suunnitelmakuvauksen esittely

Tässä luvussa perehdytään kohdeyritys Academic Designs:iin, sen valintaan, työn tarkoitukseen ja tavoitteeseen sekä kuvataan tuotoksen teko vaihe vaiheelta.

4.1 Kohdeyrityksen lähtötilanne - Mikä Academic Designs?

Academic Designs OY on vuonna 2013 perustettu toriliiketoiminnan yritys (Kinnunen 7.10.2014). Koska yritys toimii kioskista päin, sen toimiala on ruokakioskit. Ruokakioskillla ei ole asiakkaille sisätiloja, mutta ruoka valmistetaan tai lämmitetään kojun sisäpuolella. (Tilastokeskus 2014a.) Yrityksen liikeideana on myydä toreilla ja erilaisilla festivaaleilla täytettyjä japanilaisia crepejä. Yrityksen liikeidea on saanut alkunsa, kun toinen yrittäjistä oli vaihdossa Japanissa ja tykästy japanilaisiin crepeihin. Yrityksen perustaminen sai lisäintoa myös siitä, ettei Suomessa ole ainuttakaan yritystä, joka tekee crepejä japanilaisella reseptillä. (Kinnunen 7.10.2014)

Academic Designs työllistää tällä hetkellä kaksi henkilöä, jotka molemmat ovat yrityksen osakkaita. Yrityksellä ei ole ollut vielä liikevaihtoa. Ensimmäiset liiketapahtumat tulevat tapahtumaan vuoden 2015 tammikuun aikana. Yrityksen ainoat tähänastiset tapahtumat ovat laitteiden hankinta yritykselle sekä pääoman sijoittaminen yritykseen. (Kinnunen 7.10.2014)

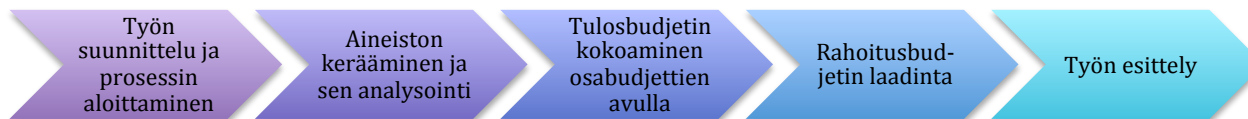
Academic Designs:in molemmat yrittäjät ovat kauppatieteilijöitä. Academic Designs:in liiketoiminnasta saatavat tuotot eivät ole kummankaan yrittäjän pääasiallinen tulonlähde. Edullisten sopimusten vuoksi yrittäjät eivät ole tehneet yrityksen toiminnalle taloudellisia suunnitelmia tai tavoitteita. Kaikki tähänastinen toiminta on perustunut kokeiluun ja siitä saatavaan tietoon. Ajanpuute on estänyt erilaisten suunnitelmien ja laskelmien toteuttamisen. Yrittäjillä on kuitenkin kiinnostusta saada tutkittua tietoa alasta, tulevaisuuden näkymistä ja mahdollisuuksistaan sekä vertailutietoa kilpailijoista. (Kinnunen 7.10.2014) Tämän työn tarkoituksena on tuottaa yrittäjille laskettua ja arvioitua tietoa yrityksen tuloista, menoista ja mahdollisuuksista. Vertailemalla saman toimialan yrityksiä nähdään liikevaihdon suuruusluokkaa.

Academic Designs:in omistaja Kinnunen antaa vapaat kädet opinnäytetyön tekijälle. Yrityksen ainut toive on saada itselleen ensimmäisen vuoden tulos- sekä rahoitusbudjetit. Yrittäjät toivovat tulosbudjetin auttavan hahmottaan erityisesti kiinteiden kulujen suuruusluokkaa ja sen vaikutusta tulokseen. Myös myynnin arvioiminen muiden vastaavanlaisten toimijoiden kautta kiinnostaa yrittäjiä. Rahoitusbudjetin tarkoituksena on tuottaa lisäinfor-

maatiota likviditeetin riittävydestä kuukausitasolla ja kuinka paljon yrittäjien täytyy itse panostaa rahallisesti yrityksensä toimintaan. (Kinnunen 7.10.2014.) Koska yritys vasta aloittaa liiketoimintaansa, on budjetin luominen haasteellisempaa. Budjettia ei voida koota edellisen tilikauden perusteella vaan tulee laatia nollapohjabudjetti. Näin ollen budjetit kootaan analysoimalla yrittäjän antamia tietoja ja lukuja avoimessa haastattelussa, kirjallisuutta sekä muiden samalla toimialalla toimivia yrityksiä. (Lindfors & Syvänperä 2010, 14.)

4.2 Kohdeyrityksen budjetin luominen

Tässä luvussa kuvataan, miten budjetti luodaan Academic Design Oy:lle. Budjetin rakentaminen kuvataan viiden eri vaiheen kautta. Ensimmäiseksi kuvataan, miten työ on saanut alkunsa ja kuinka se on suunniteltu. Seuraavassa vaiheessa esitellään aineiston keruu ja sen analysointi. Kolmannessa ja neljännessä vaiheessa selitetään yksityiskohtaisesti, miten budjetit luodaan, ja viimeisessä vaiheessa esitellään valmis tuotos. Budjetin laatimisprosessi on laaja, joten sen kokoaminen ja esittely esitetään omassa pääluvussa 5.

Kuva 1. Budjetinlaatimisprosessin kuvaus.

Työn suunnittelu ja prosessin aloittaminen

Tämän työn idea sai alkunsa, kun opinnäytetyön aiheesta keskusteltiin Academic Designs:in omistajan kanssa elokuussa 2014. Omistaja Roosa Kinnunen innostui opinnäytetyön aiheesta ja ehdotti, että työ tehtäisiin heidän yritykselleen. Työn aihe valikoitui yhteistuumiin. Yrityksessä koettiin tarpeellisena saada kompakti tietopaketti budjetoinnista sekä erilaisista rahoituskanavista. Opinnäytetyöntekijä tarttui mieluusti tähän aiheeseen, koska on itse kiinnostunut yrittäjyydestä, eri rahoitusvaihtoehdoista sekä budjetoinnista.

Kun opinnäytetyöntekijä alkoi tutkia yrittäjyyteen liittyviä tietoja internetistä syyskuussa 2014, tietoa löytyi valtavasti joka puolelta. Hänen mielestään tieto oli kuitenkin todella hajallaan ja hakijan täytyy tietää mitä etsiä. Niinpä hän päätti, että kokoaa opinnäytetyöstä kokonaisuuden, josta on hyötyä myös muille aloittaville yrittäjille. Koska työn tarkoituksena on tuottaa opas sekä budjetti, on työ toiminnallinen opinnäytetyö. Toiminnallisen opinnäy-

tetyön tavoitteena on käytännön toiminnan ohjeistaminen, opastaminen, järjestäminen tai järjeistämisen. (Airaksinen 2009, 6.) Näin ollen tämän työn tarkoituksena on ohjeistaa aloittavia yrittäjiä.

Opinnäytetyötä aloitettiin työstämään syyskuussa 2014 ja työn tavoitteena on olla valmis vuoden 2014 loppuun mennessä. Työtä on tarkoitus tehdä sujuvasti eteenpäin lähes päivittäin siten, että työ valmistuu ajallaan.

Työ aloitettiin tutkimussuunnitelman teolla. Tutkimussuunnitelmassa luotiin työlle raamit, kuten aikataulut, työn sisällysluettelo, alustava tavoite ja määränpää. Kun tutkimussuunnitelma oli valmis ja opinnäytetyön ohjaaja oli hyväksynyt aiheen, opinnäytetyön tekijä alkoi keräämään aineistoa ja analysoimaan sitä.

Aineiston kerääminen ja sen analysointi

Yleisimpiä aineiston keruumenetelmiä laadullisessa ja toiminnallisessa työssä ovat haastattelu sekä kirjallisen materiaalin käyttäminen. (Pitkäranta 2014, 90.) Haastattelun tavoitteena on saada selville tietoa tutkittavasta aiheesta. Haastattelumuotoja on monenlaisia, joista yksi on avoin haastattelu. (Eskola & Suoranta 2008, 86.) Avoin haastattelu muistuttaa enemmänkin tavallista keskustelua kuin perinteistä kysymyksiin vastaamista. Usein avoimen haastattelun yhteydessä tehdään syvähaastattelua, jolloin avoimia haastatteluja tehdään enemmän kuin kerran. Avoimen haastattelun avulla saadaan keskustelumuotoisesti enemmän tietoa kuin esimerkiksi lomakehaastattelussa, josta saadaan vastaus vain muutamien kysymyksiin. (Eskola & Suoranta 2008, 86.) Tämän vuoksi tässä työssä yhdeksi aineiston keräämismenetelmäksi on valittu avoin haastattelu. Haastattelun tarkoituksena on saada mahdollisimman paljon tietoa budjetin kokoamiseen ja lukujen arviointiin. Koska toiminnallisessa opinnäytetyössä laadullista tutkimusmenetelmää voidaan käyttää myös pelkästään lähteenä, tässä tapauksessa haastattelua ei pelkästään analysoida vaan pyritään saamaan mahdollisimman paljon tietoa budjetin kokoamiseen. (Vilka & Airaksinen 2004, 64.)

Haastattelu suoritettiin lokakuun alussa helsinkiläisessä kahvilassa 7 lokakuuta 2014. Haastateltavana oli Academic Designs'in toinen perustaja ja yrittäjä Roosa Kinnunen. Vaikka haastattelu suoritettiin avoimena haastatteluna, keskusteltavat kysymykset oli koottu neljään erilaiseen kokonaisuuteen (liite 4). Neljä kokonaisuutta muodostuvat yrityksen perustiedoista ja aloittavan yrittäjän haasteista, yrittäjän käsityksestä tulevaisuuden tuloista ja menoista, yrityksen rahoitustilanteesta sekä siitä, minkälaisen tuotoksen reunaehtooneen yritys haluaa (Kuva 2.).

Haastattelu nauhoitettiin, jotta vastauksiin pystyttiin palaamaan ja analysoimaan niitä. Toiminnallisessa opinnäytetyössä haastattelujen litterointi ja puhtaaksi kirjoittaminen ei ole välttämätöntä. Tärkein asia siinä on saatu suuntaa antava tieto eikä niinkään tarkkojen yksityiskohtien analysointi. (Vilka & Airaksinen 2004, 63.) Näin ollen haastattelua ei kirjoiteta puhtaaksi.

Haastattelun tärkeimpinä tavoitteina oli saada tietoa yrityksen toiminnasta, yrittäjän mielipide aloittavan yrittäjän haasteista, yrittäjien omasta tulevaisuuden arviosta, heidän rahoituksensa nykytilanteesta sekä saada heidän ehtonsa tuotoksen reunaehdoille. Näin ollen työn tekijän mielestä haastattelu vastasi hyvin tavoitteisiin, sillä haastattelu antoi paljon hyödynnettävää tietoa budjetin kokoamiseen. Yrittäjä muun muassa antoi tarkkoja tietoja heidän tuotteidensa kustannuksista, myyntihinnoista, rahoituksen muodostumisesta sekä siitä, miten he ovat arvioineet markkinointi- ja matkakulut. (Kinnunen 7.10.2014.)

Kuva 2. Avoimen haastattelun kokonaisuus.

Tässä työssä aineistona käytetään haastattelun lisäksi kirjallisuutta sekä analysoidaan muiden vastaavanlaisten yritysten tilinpäätöksiä. Kirjallisuuden tietolähteitä on etsitty kirjastoista, internetistä sekä kirjakaupoista. Aineistoa löytyi hyvin kattavasti. Tietolähteisiin perehtymisen jälkeen tekijä jäsenteli hankittua tietoa sopivaksi tähän työhön. Hän muun muassa poimi tietoperusta osuuteen tiedot, joita tarvitaan budjetoinnin luonnissa, sekä rahoituksen riittävydestä ja sen eri saamiskanavista.

5 Produktin kokoaminen

Kun haastattelu oli tehty ja tietolähteitä oli kerätty tarpeeksi, opinnäytetyön tekijä alkoi hahmottelemaan Academic Designs'in budjetteja. Kuten Viitala & Jylhä (2011, 307) esittävät, pääbudjetit kootaan osabudjeteista. Koska myynti-, osto- sekä investointibudjetit

helpottavat tulosbudjetin laatimista, budjettien laatiminen on järkevintä aloittaa niistä (Viitala & Jylhä 2011, 307.).

5.1 Myyntibudjetin laatiminen

Academic Designs myy crepsejä 7,50 euron hintaan. Kinnunen (7.10.2014) arvioi yhden crepsin muuttuviksi kustannuksiksi 1,50 euroa. Arvioitu muuttuva kustannus ei sisällä arvonlisäveroa. Muuttuviin kustannuksiin sisältyy kaikki lettuun kohdistuvat raaka-ainekustannukset, kuten maito, jauhot, täytteet ja sokeri. (Kinnunen 7.10.2014.) Koska Academic Designs kuuluu ruokakioskin toimialaan, sen ALV-prosentti myytävistä tuotteista on 14 %. (Vero 2013.) Arvonlisävero saadaan verollisesta myyntihinnasta, kun siitä vähennetään arvonlisäverollisen myyntihinnan ja 1,14 osamäärä. (Laskurit 2014) Arvonlisäveron osuus crepsin myyntihinnasta on tällöin 0,92 euroa, jolloin ALV:n jälkeinen hinta on 6,58 euroa. Näin ollen yhden tuotteen voitoksi ALV:n ja muuttuvien kustannusten jälkeen jää 5,08 euroa. Koska tulosbudjetissa arvonlisäveroa ei huomioida, niin tässä tapauksessa kaikki tulosbudjetin luvut ovat arvonlisäverottomia. (Savonia 2014.)

Taulukko 3. Academic Designs'in crepsin myyntikate (Lindfors & Syvänperä 2010, 28.)

Myyntikate	
Myyntihinta €/kpl	7,5
Muuttuvat kustannukset €/kpl	1,5
ALV 14 % (€/kpl)	0,92
Arvonlisäveroton myyntihinta (€/kpl)	6,58
Voitto muuttuvien kustannusten ja ALV:n jälkeen (€/kpl)	5,08

Torikauppioiden liikevaihtoa on erittäin hankala tietää, sillä niistä ei pidetä tilastoa. (Yle 2012.) Näin ollen ei myös vastaavanlaisista yrityksistä kuin Academic Designs löydy liikevaihdon tietoja. Jotta Academic Designs'in liikevaihtoa voidaan arvioida luodessaan nollapohjabudjettia, tulee arvioida vastaavanlaisten yritysten liikevaihtoja. (Lindfors & Syvänperä 2010, 14.) Vastaavanlaisiksi yrityksiksi voidaan rinnastaa muita ruokakioskeja kuten grillikioskit. (Tilastokeskus 2014a.) Näin ollen seuraavaksi vertaillaan muutamaa Helsingin alueella toimivaa grillikioskia.

Taulukko 4. Helsingin alueella toimivien grillikioskien liikevaihto (Taloussanomat 2014a,b&c.)

Yritys	Liikevaihto 2010 (1000 EUR)	Liikevaihto 2011 (1000 EUR)	Liikevaihto 2012 (1000 EUR)	Liikevaihto 2013 (1000 EUR)
Lönkan Grillin pitopalvelu Oy	28	28	32	30
Tibet Grill Oy	450	470	480	510
PAR- Grillikioskit Oy	379	378	437	584

Kuten taulukosta 2 nähdään Lönkan grillin liikevaihto on huomattavasti pienempi kuin muiden vertailtavien grillien. Jos vertaillaan vuoden 2013 liikevaihtoa kuukausitasolla Lönkan grillin keskimääräinen liikevaihto kuukaudessa on 2 500 euroa, Tibet Grillin 42 500 euroa ja PAR-Grillikioskien 48 666 euroa. (Taloussanomat 2014a,b&c.) Näin ollen Lönkan grillin kuukausitasoinen liikevaihto on hyvin pieni. Tämän vuoksi voidaankin olettaa, ettei Lönkan grilli ole avoinna läheskään joka päivä. Kun taas Tibet grillin ja PAR-Grillikioskin kuukausikohtaiset liikevaihdot ovat huomattavasti suuremmat, jotka viittaavat siihen, että grillit ovat toiminnassa lähes päivittäin.

Academic Designs toimii syys- ja talvikaudella satunnaisesti. Huhtikuusta syyskuun loppuun yrityksellä on toripaikka Helsingin Kauppatorilla, jolloin yritys toimii lähes päivittäin. (Kinnunen 7.10.2014) Näin ollen voidaan olettaa, että yrityksen liikevaihdosta 75 % muodostuu huhti – syyskuun aikana. Koska syys- ja talvikauden aikana yritys toimii satunnaisesti, niin voidaan arvioida, että loput 25 % liikevaihdosta kertyy loka-, marras-, joului-, tammi-, helmi- sekä maaliskuun aikana.

Koska Academic Designs on aloittava yritys, jolla ei ole vielä liikevaihtoa eikä tunnettavuutta, ei liikevaihtoa voida olettaa kovinkaan suureksi. Tämän vuoksi Lönkan grillin liikevaihto on hyvä suuntaa antava tieto. (Taloussanomat 2014a.) Jos oletetaan, että Academic Designs:in liikevaihto olisi ensimmäisenä vuonna 30 000 euroa. Tällöin kesäkuukausien aikana yrityksen liikevaihdosta tulisi syntyä noin 22 500 euroa. Koska toripaikka on kuusi kuukautta yrityksellä käytössä, niin kuukausikohtainen liikevaihto kesäkauden aikana on noin 3750 euroa. (Kinnunen 7.10.2014.) Tällöin myyntiä tulisi syntyä päivittäin keskimäärin 187,5 euroa, koska myyntipäiviä on viikossa viisi. (Kinnunen 7.10.2014.) Päiväkohtainen kappalemäärä saadaan, kun 187,50 euroa jaetaan arvonlisäverottomalla 6,58 euron myyntihinnalla. Tällöin yrityksen tulisi valmistaa 29 crepsia päivässä. Torikioski on

avoinna seitsemän tuntia viidesti viikossa auki. (Kinnunen 7.10.2014.) Näin ollen yrityksen tulisi myydä keskimäärin 4 crepsyä tunnin aikana.

Helsingin kauppatori on kuitenkin yksi Suomen vilkkaimmista toreista, jossa vierailevat niin suomalaiset kuin turistit ympäri maailmaa. (Visithelsinki 2014.) Näin ollen voidaan olettaa, että Academic Designs:in myynti on enemmän kuin 4 crepsyä tunnissa.

Jos oletetaan, että yritys myisi keskimäärin tunnissa 15 crepsyä kesä kautena. Tällöin yhden päivän aikana crepsejä myytäisiin 105 kappaletta. Kun tämän luvun kertoo kuukauden myyntipäivien määrällä, saadaan kuukausittainen myyntimäärä. Koska myyntipäiviä kuukaudessa on 20, niin kuukaudessa myytäisiin crepsejä yhteensä 2100 kappaletta. Näin ollen kesän kuukausikohtaiseksi liikevaihdoksi saadaan 13 818 euroa. Kesän kuukauden myyntikuukausien aikana liikevaihtoa syntyisi yhteensä kuusi kertaa kuukauden liikevaihto eli 82 908 euroa.

Koska oletetaan, että 75 % yrityksen liikevaihdosta syntyy toripaikan aikana, niin edellisten olettamusten perusteella 75 % on 62 181 euroa. Näin ollen 25 % liikevaihdosta on 20 727 euroa. Koska yritys on toiminnassa satunnaisemmin talvikuukausien aikana, voidaan olettaa ettei myyntiä tapahdu niin paljon kuin jokapäiväisessä toiminnassa. Talvikauden kuukausia on yhteensä kuusi kuukautta. Kun 20 727 euroa jaetaan näillä kuudella kuukaudella, saadaan kuukausikohtainen liikevaihto. Kuukausikohtainen liikevaihto on tällöin 3 454,50 euroa. Kinnunen (7.10.2014) arvioi talvikauden myyntipäiviä olevan kuukaudessa keskimäärin noin kuusi. Tällöin kuukausikohtainen liikevaihto 3 454,50 euroa jaetaan kuudella, jolloin saadaan päiväkohtaiseksi liikevaihdoksi saadaan 575,75 euroa.

Talvikauden toritapahtumat ovat erilaisia markkinoita ja festivaaleja. Näin ollen myös myyntiaika on kesäkauden toriaikaa pidempi. Talvikauden yhden myyntipäivän pituudeksi Kinnunen (7.10.2014) arvioi noin 9 tuntia. Jos oletetaan, että yhden myyntipäivän liikevaihto talvikaudella on 575,75 euroa, niin tunnin aikana crepsejä tulisi myydä noin 10 kappaletta.

Jos oletetaan, että talvikauden myynti on yhteensä 20 727 euroa ja kesäkauden myynti 62 181 euroa, niin koko vuoden liikevaihto on yhteensä 82 908 euroa. Näin ollen crepsien myyntimäärän budjettiarvio on noin 12 600 kappaletta.

5.2 Ostobudjetin laatiminen

Ostobudjettia laatiessa on tiedettävä myytävien tuotteiden osto- tai valmistushinta ja arvio ostettavasta määrästä. Myös varaston muutoksen arvo on otettava huomioon. (Lindfors & Syvänperä 2010, 28.) Academic Designs'in tuotteet ovat crepssejä. Kuten aiemmin jo mainittiin, yrityksen tuotteen muuttuvat kustannukset koostuvat crepsin raaka-aineista. Raaka-aineita ovat jauhot, voi, täyteaineet, mausteet ja maito. Academic Designs on arvioinut yhden crepsin arvonlisäverottomaksi muuttuvaksi kustannukseksi 1,50 euroa. (Kinnunen 7.10.2014.) Koska yritys ostaa talvikaudella raaka-aineita tapahtumakohtaisesti ja kesäkaudella raaka-aineita hankitaan lisää aina tarpeen tullen, voidaan olettaa, että raaka-aineiden kustannus voidaan laskea arvioidulla myytyjen kappaleiden määrällä. (Kinnunen 7.10.2014) Tätä oletusta puoltaa myös se, että raaka-aineet ovat hyvin säilyviä.

Koska Academic Designs valmistaa tuotteensa raaka-aineista, myös hävikin vaikutus tulee ottaa huomioon. Hävikkiä syntyy muun muassa raaka-aineiden pilaantumisesta ja epäonnistuneiden crepsien tekemisestä. (Heikkilä & Saranpää 2013, 80.) MTT:n (2011) tutkimuksen mukaan ravintolasektorilla ruuan hävikin määrä on noin 9 – 17 % liikevaihdosta. Koska Academic Designs valmistaa vain yhdenlaisia tuotteita, voidaan yrityksen hävikiksi arvioida 9 %. Yhden tuotteen valmistusena on raaka-aineiden helpompi seuranta ja oikean määrän tilaaminen. Myös valmistaminen tapahtuu aina samalla lailla, jolloin epäonnistumisen riski pienenee. Näin ollen hävikin määrä pysyy maltillisena. Academic Designs'in 9 %:n hävikki on liikevaihdosta 7 461,72 euroa. Kun hävikin määrä jaetaan arvonlisäverottomalla myyntihinnalla, saadaan hävikin määrä kappaleina. Tällöin hävikkiä syntyy 1 134 kappaletta.

Hävikki tulee ottaa huomioon suunnitellessaan raaka-aine budjettia, koska hävikkiä syntyy ostetuista raaka-aineista. Ostobudjetti saadaan, kun arvioitu myynnin ja hävikin määrä kerrotaan muuttuvilla kustannuksilla. (Heikkilä & Saranpää 2013, 80.)

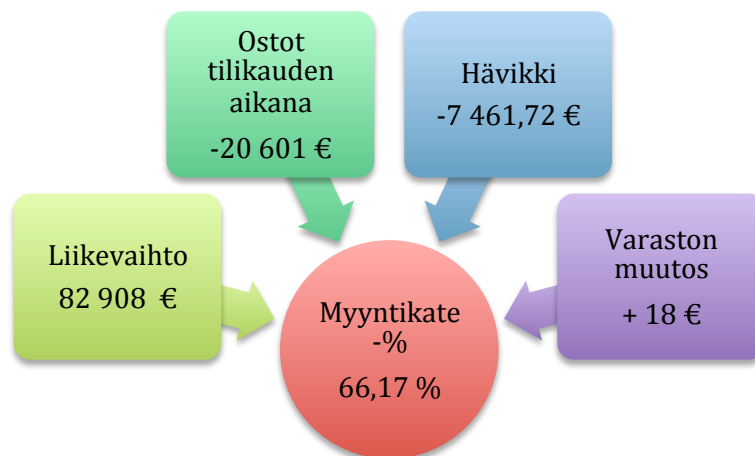
$$\text{Raaka-ainebudjetti} = (12\ 600 + 1\ 134) \times 1,50 \text{ €} = 20\ 601 \text{ €}$$

Academic Designs:illa ei ole tilikauden alussa alkuvarastoa, koska yritys vasta aloittaa toimintaansa. (Kinnunen 7.10.2014.) Vuoden lopussa lasketaan jäljellä olevien ostojen arvo. Koska alkavalla yrityksellä alkusaldo on nolla, varaston arvo tilikauden lopussa on sama kuin varaston muutos. (Taloushallintoliitto 2011) Näin ollen tulee arvioida, kuinka paljon raaka-aineita jää yli tilikauden lopussa.

Yrittäjät arvioivat osaavansa ostaa raaka-aineita lähes oikein. Yrityksen tilikausi päättyy joulukuun loppuun. Yrityksellä on syyskaudella aikaa käyttää kesän ylijäävät raaka-aineet ja vuoden loppua kohden ostaa lisää vain tarvittava määrä raaka-aineita. (Kinnunen 7.10.2014.) Näin ollen voidaan olettaa, että varaston arvo jää hyvin pieneksi. Oletetaan, että vuoden lopussa raaka-ainetarvikkeita jää yli noin 12 crepsin valmistamiseen. Näin ollen varaston arvoksi jää 18 euroa. Ensimmäisen vuoden ostobudjetti saadaan raaka-ainebudjetista vähentämällä varaston muutos, joten budjetti on 20 583 euroa (Lindfors & Syvänperä 2010, 30.).

Tavoitemyyntikateprosentti

Ravitsemistoimialan pk-yritysten myyntikate liikevaihdosta on Tilastokeskuksen (2004) mukaan ollut vuonna 2004 57,6 %. Myyntikateprosentti saadaan liikevaihdosta vähentämällä ostot tilikauden aikana sekä lisäämällä varaston muutos (Lindfors & Syvänperä 2010, 30.). Tavoitemyyntikatteeseen otetaan huomioon myös hävikin vaikutus (Heikkilä & Saranpää 2013, 82.).

Kuva 3. Academic Designs:in myyntikate-%

Academic Designs:in myyntikateprosentti on 66,17 %. Se on hieman suurempi kuin tilastokeskuksen (2004) julkaisema pk-yritysten myyntikateprosentti. On kuitenkin huomioitava, että tilastokeskuksen (2004) lukuun sisältyy paljon erilaisia pk-yrityksiä. Heidän toimintansa luonne ei ole suoraan verrattavissa Academic Designs:in toimintaan. Tilastokeskuksen (2004) luku antaa kuitenkin suuntaa myyntikatteen suuruudelle. Academic Designs:in myyntikateprosenttia selittää yrityksen pienet raaka-aine kustannukset sekä hävikin määrä.

5.3 Investointibudjetti

Kun yritys investoi koneisiin ja kalustoon, tulee niistä tehdä poistoja (Lindfors & Syvänperä 2010, 36.). Poistoja voi enintään tehdä 25 % menojäännöksestä. Jos koneen hankinta hinta enintään 1000 euroa ja käyttöikä maksimissaan kolme vuotta, voidaan poistot tehdä kertapoistoina. (Vero 2012.)

Academic Designs on investoinut vuonna 2014 laitteisiin 600 euroa. Siihen sisältyy laitteet crepsien valmistamiseen sekä työskentelyvälineet, kuten lastat ja pannut. (Kinnunen 7.10.2014) Koska yrityksen investointien hankintameno on yhteensä alle 1 000 euroa, niin poistot voidaan tehdä kertapoistoina. Näin ollen Academic Designs:in investointibudjetin arvo on 600 euroa.

5.4 Tulosbudjetin kokoaminen osabudjettien avulla

Koska tulosbudjetin tarkoituksena on antaa budjetoitu tulos, arvioidusta liikevaihdosta vähennetään kaikki budjetoidut menot (Lindfors & Syvänperä 2010, 45.). Luvussa 4.1 Academic Designs:in ensimmäisen vuoden liikevaihdoksi arvioitiin 82 908 euroa. Yrityksellä ei ole muita liiketoiminnan tuottoja, jolloin liikevaihto jää tulosbudjetin ainoaksi tuotoksi.

Lindfors ja Syvänperä (2010, 45) esittää, että yrityksen liikevoitto tai tappio syntyy vähentämällä liikevaihdosta yrityksen ostot tilikauden aikana, huomioimalla varaston muutoksen, vähentämällä ulkopuoliset palvelut, henkilöstökulut, poistot ja arvonalentumiset sekä liiketoiminnan muut kulut. Ostot tilikaudella sekä varaston muutos budjetoitiin jo luvussa 4.2., joten budjetoitu tulos siirretään tulosbudjettiin ostot ja varaston muutos kohtaan. Seuraavaksi esitellään yrityksen muut toiminnot, jotka aiheuttavat kuluja.

Henkilöstökulut

Koska Academic Designs:in yrittäjät eivät työskentele päätoimisina yrittäjinä, he eivät nosta itselleen palkkaa tai eläkettä. Yrittäjien tarkoituksena on käyttää kaikki mahdollinen tuotto yrityksen kehittämiseen. (Kinnunen 7.10.2014) Koska yrityksellä ei ole muita työntekijöitä, yrityksen henkilöstökustannukset jäävät ensimmäisenä vuonna nolliille (Kinnunen 7.10.2014).

Liiketoiminnan muut kulut

Academic Designs:in muut liiketoiminnan kulut koostuvat toimitila-, matka- sekä markkinointikuluista. Yrityksellä ei ole omaa toimistoa, vaan toimitilakulut syntyvät tori- ja festivaalipaikkojen vuokrista. Vuokran hinta koostuu myyntimäärästä. Yritys on velvollinen maksamaan tori- tai festivaalipaikan omistajalle noin 10–15 % myynnistään, joka tapahtuu vuokratulla myyntipaikalla. (Kinnunen 7.10.2014) Koska prosenttiosuus vaihtelee myyntipaikoittain, mutta on kuitenkin 10–15 % välillä, arvioidaan toimitilakustannukset prosenttiosuuden keskiarvolla, joka on 12,5 %. Myyntibudjettia luodessa Academic Designs:in budjetoiduksi liikevaihdoksi arvioitiin 82 908 euroa. Liikevaihdosta 12,5 % toimitilakulut ovat 10 363,50 euroa.

Matkakulut

Koska Academic Designs osallistuu erilaisiin tori- ja festivaalitapahtumiin ympäri Suomen, yritykselle syntyy matkakuluja. Matkakuluja ovat muun muassa matkustuksesta ja majoituksesta aiheutuvat kulut. (Lindfors & Syvänperä 2010, 39.) Academic Designs:in yrittäjät liikkuvat myyntipaikoille autolla. Tori- ja festivaalitapahtumia on esimerkiksi Turussa ja Tampereella. Yritys arvioi vuoden kilometrimääräkseen noin 2 000 kilometriä ja auton keskimääräiseksi kulutukseksi 7,5 litraa sadalla. (Kinnunen 7.10.2014.) Vuoden bensakustannukset saadaan, kun kilometrimäärä jaetaan sadalla ja kerrotaan auton kulutuksella sekä bensanhinnalla. Näin ollen bensakustannuksiksi saadaan 210 euroa, kun arvonlisäveroton bensanhinta on 1,40 €/litra. (Polttoaine 2014.)

Koska talvikauden toripaikoista osa sijaitsee muualla kuin Helsingissä, tarvitsee yrittäjät myös majoituksen. Yrityksen tarkoituksena on majoittua mahdollisimman edullisesti. Jos esimerkiksi tapahtumakaupungissa on tuttuja, jonka luona voi yöpyä, niin tätä mahdollisuutta yrittäjät pyrkivät hyödyntämään. Yritys on kuitenkin varautunut maksamaan majoituksesta noin 80 euroa yöstä. (Kinnunen 7.10.2014.)

Tapahtumat ajoittuvat yleensä viikonlopuille, jotka kestävät kahdesta kolmeen päivään. Kuukaudessa tapahtumia on keskimäärin kaksi. Näin ollen majoitusöitä syntyisi kuukaudessa maksimissaan kahdeksan. Laskiessaan majoitusöiden määrää, tulee ottaa huomioon myös se, ettei majoittumisia tarvita jokaisena talvikauden kuukautena. Kinnunen (7.10.2014) arvioikin, että majoittumisia tarvitaan noin neljänä kuukautena. Majoitusbudjetti lasketaan arvioidulla maksimimäärällä ettei budjetista tulisi liian optimistinen vaan se olisi mahdollisimman realistinen. (Neilimo & Uusi-Rauva 2012, 232.) Majoitusbudjetti saadaan arvioitu yö määrä kertaa yhden yön hinta, joka on yrittäjien arvioima 80 euroa. Neljän

kuukauden aikana majoitusöiden arvioitumäärä on 32. Näin ollen majoitusbudjetti on 2 560 euroa.

Yrittäjät eivät maksa itselleen päivärahaa, joten yrityksellä ei ole muita matkakuluja. (Kinnunen 7.10.2014) Kun bensa- ja majoituskulut lasketaan yhteen saadaan Academic Designs:in matkakulut yhteensä, jotka ovat 2 770 euroa.

Markkinointikulut

Markkinointikuluja ovat muun muassa mainoskulut, markkinointimateriaalista, messuista ja näyttelyistä aiheutuvat kulut (Lindfors & Syvänperä 2010, 45.). Academic Designs on päättänyt pitää markkinointikustannuksensa erittäin pieninä. Yritys käyttää markkinointikanaviansa ilmaisia medioita kuten sosiaalista mediaa. Yrittäjät luottavat myös puskaradioon. Ainut markkinointiin menevä kulu on markkinointimateriaali. Yritys aikoo hankkia erilaisia crepsien pystytys telineitä, jolloin potentiaaliset asiakkaat näkevät paremmin miltä valmiit crepsit näyttävät. Telineet toimivat samalla idealla kuin kauppojen mainoskyltit. Telineitä yritys arvioi ostavansa kolme ja yhden hinta on viisi euroa. Näin ollen telineiden yhteishinnaksi ja siten markkinointikuluksi muodostuu 15 euroa. (Kinnunen 7,10.2014.)

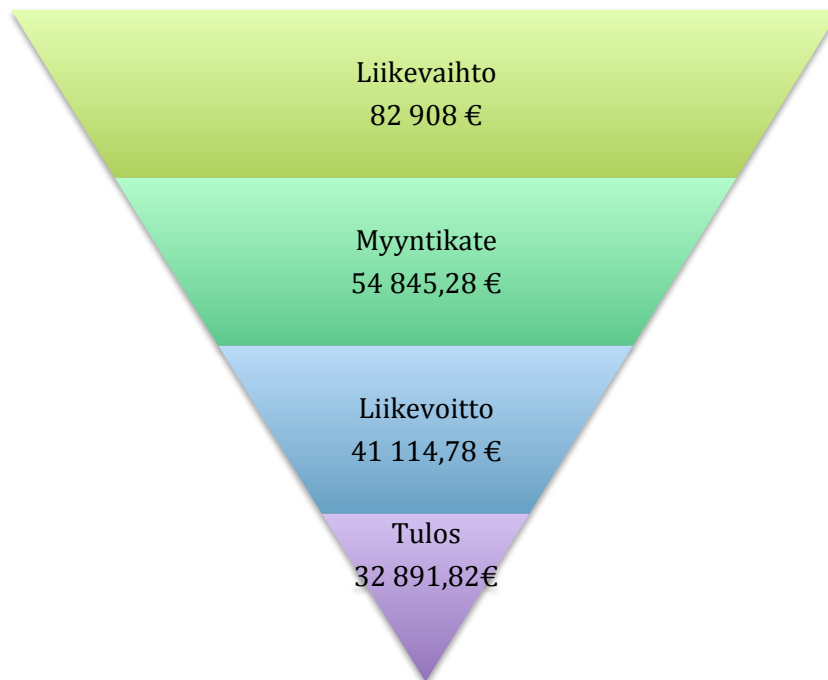
Liikevaihto	• + 82 908 €
Ostot tilikauden aikana	• - 20 601€
Varaston muutos	• +18 €
Hävikki	• - 7 461,72 €
Poistot	• - 600 €
Toimitilakulut	• -10 363,50€
Matkakulut	• -2 770 €
Markkinointikulut	• -15 €
Liikevoitto	• 41 114,78 €

Kuva 4. Academic Designs:in liikevoitto

Kun liikevaihdosta vähennetään kaikki yrityksen muuttuvat ja kiinteät kustannukset, saadaan yrityksen liikevoitto tai -tappio. (Lindfors & Syvänperä 70.) Kuvasta neljä nähdään Academic Designs:in muuttuvat ja kiinteät kulut vähennettyinä liikevaihdosta. Liikevaihdon ja kulujen erotukseksi saadaan 41 114,78 €, joka on Academic Designs:in budjetoitu liikevoitto. Yrityksen tulokseen päästään vähentämällä liikevoitosta rahoituskulut, lisäämällä rahoitustuotot ja vähentämällä tuloverot. (Lindfors & Syvänperä 2010, 40-41.)

Yrityksen rahoitustuotot ja -kulut syntyvät erilaisista luotoista. Rahoitustuottoja syntyy muun muassa mahdollisista viivästyskoroista ja rahoituskuluja lainanhoitokuluista. (Lindfors & Syvänperä 2010, 40.) Academic Designs myy tuotteita vain käteiskaupalla, joten heille ei synny myyntisaamisia ja niistä mahdollisesti aiheutuvia viivästyskorkoja. Yritys ei myöskään käytä luottokortteja tai ota lainaa. (Kinnunen 7.10.2014.) Näin ollen yritykselle ei synny rahoituskuluja tai -tuottoja.

Koska Academic Designs:illa ei ole rahoituskuluja ja -tuottoja, tuloverot lasketaan yrityksen liikevoitosta. Koska budjetin kaikki luvut ovat verottomia, 41 114,78 euron liikevoitto on yrityksen verotettavaa tuloa. Osakeyhtiöiden tuloveroprosentti on verotettavasta tuloksesta 20 % (Vero 2014b). Näin ollen Academic Designs:illa on budjetoitu verotettavaa tuloa 8 222,96 euroa, jolloin yrityksen budjetoitutulos on 32 891,82 euroa.

Kuva 5. Academic Designs:in tulosbudjetti

5.5 Rahoitusbudjetin laatiminen

Heikkilän ja Saranpään (2013, 109.) mukaan yrityksen tulee pohtia maksuvalmiuttaan varmistaakseen rahan riittävyys maksuihinsa. Kun suunnitellaan sekä ennakoidaan tulevia kassaan maksuja ja kassasta maksuja tietyllä aikavälillä, niin se tehdään yleensä kassabudjetin avulla (Heikkilä & Saranpää 2013, 109.). Koska kassabudjetin avulla on helpompi laatia koko vuoden rahoitusbudjetti, tehdään Academic Designs:ille seuraavaksi kassabudjetti.

Kassabudjetin laatiminen

Kassabudjetissa huomioidaan maksut kassaan ja kassasta maksuun. Kun maksut on huomioitu, lasketaan tulojen ja menojen erotus. Erotus kertoo rahan riittävyden. (Heikkilä & Saranpää 2013, 112.) Academic Designs:in kassaan maksuja ovat käteismyynnit. Yritys ei myy tuotteitaan laskulla, jolloin heille ei synny myyntisaamisia. Yrityksellä ei ole myöskään tarkoitusta nostaa lainaa, niin ainoat kassaan maksut syntyvät käteismyyntitapahtumista sekä yrittäjien omasta rahoituspanoksesta. (Kinnunen 7.10.2014) Erilaisia kassasta maksuja yrityksellä on enemmän. Siihen kuuluvat kaikki raaka-aine ostot, kiinteät kustannukset, kuten toripaikka vuokrat, matka- ja markkinointikulut, tilitettävä arvonlisävero sekä ennakkoverot.

Kassaan maksut

Tulosbudjettia laatiessa Academic Designs:ille arvioitiin yrityksen myynnit sekä kaikki ostotapahtumat. Luvussa 4.1 arvioitiin, että yrityksen liikevaihdosta 75 % tapahtuu huhtikuusta syyskuuhun ja loput 25 % talvikuukausien aikana. Näin ollen seuraavaksi laaditaan tilikauden jokaiselle kuukaudelle kassabudjetti. Kuukausikohtaisella kassabudjetilla on helpompi arvioida rahan riittävyttä eri myyntikausien aikana. (Heikkilä & Saranpää 2013, 109.)

Luvussa 4.1. arvioitiin Academic Designs:in myyntiä. Yrityksen myyntimäärä vaihtelee kesä- ja talvikaudella. Kesäkuukausien liikevaihdoksi arvioitiin 62 181 euroa ja talvikauden myynniksi 20 727 euroa. Molempiin kausiin kuuluu kuusi kuukautta. Kun kausien liikevaihto jaetaan kuudella kuukaudella, saadaan yrityksen kuukausikohtainen liikevaihto eli kassaan maksut. Näin ollen yhden kesäkuukauden liikevaihdoksi saadaan 10 363,50 euroa ja talvikauden kuukauden liikevaihdoksi 3 454,50 euroa. Kun yrittäjien omaa alkupanosta ei oteta huomioon, kuukausikohtainen liikevaihto on ainut yrityksen kassaan maksu.

Koska tulosbudjetin luvut ovat arvonlisäverottomia, arvioidut kassaan maksut tulee muuntaa arvonlisäverollisiksi. Näin saadaan todellinen käteen maksettu summa (Lindfors & Syvänperä 2010, 53.). Ruokakioskien arvonlisävero on 14 % (Vero 2013.). Arvonlisävero lasketaan tuotteen verottomasta myyntihinnasta (Laskurit 2014). Tällöin arvonlisäverollinen myyntihinta saadaan, kun arvonlisäverottomaan 6,58 euron myyntihinta kerrotaan 1,14. Kesäkauden yhden kuukauden liikevaihto arvonlisäveron kanssa on 11 814,39 euroa ja talvikauden kuukauden liikevaihto on 3 938,13 euroa. Kun molempien talvikuukauden ja kesäkuukauden arvonlisäverolliset liikevaihdot kerrotaan kuudella kuukaudella ja summataan luvut yhteen, saadaan koko vuoden liikevaihto arvonlisäverollisena. (Taulukko 5.)

Taulukko 5. Academic Designs'in liikevaihto ALV 14 %

Kesäkuukauden liikevaihto ilman ALV:tä	10 363,50 €
Kesäkuukauden ALV 14 %	1 450,89 €
Kesäkuukauden liikevaihto (ALV 14 %)	11 814,39 €
Talvikuukauden liikevaihto ilman ALV:tä	3 454,50 €
Talvikuukauden ALV 14 %	483,63 €
Talvikuukauden liikevaihto (ALV 14 %)	3 938,13 €
Koko tilikauden liikevaihto (ALV 14 %)	94 515,12 €

Academic Designs aloittaa liiketoimintansa tammikuussa 2015. Tämän vuoksi yrityksellä ei ole edellisestä tilikaudelta jäänyttä voittoa, jolla yritys voisi sijoittaa välittömiin menoihin kuten raaka-aine ostoihin. Academic Designs'in yrittäjät ovat päättäneet sijoittaa 300 euroa tammikuun raaka-aine ostoihin. Yrittäjillä on tarkoitus nostaa 300 euroa tulevista voitoista itselleen takaisin. (Kinnunen 7.10.2014) Näin ollen tammikuun kassaan maksut on 300 euroa suurempi kuin muut talvikuukaudet. Jos yritys tekee voittoa jo tammikuun lopulla, niin yrittäjät nostavat 300 euroa itselleen takaisin helmikuun lopussa (Kinnunen 7.10.2014).

Kassasta maksut

Academic Designs'in kassasta maksuja arvioitiin tulosbudjetissa muuttuvien ja kiinteiden kustannusten kohdalla. Koska myynti on riippuvainen kaudesta, myös ostot jaksetaan samassa suhteessa. Koko vuoden raaka-aine budjetiksi arvioitiin 20 601 euroa. Koska myyntiä arvioitiin tapahtuvan kesäkaudella 75 % liikevaihdosta ja talvikaudella 25 % liikevaihdosta, raaka-aineiden ostot jaetaan samassa suhteessa. Näin ollen 75 % koko tilikauden raaka-aine ostoista on 15 450,75 euroa, jolloin yhden kesäkuukauden ostot ovat 2

575,13 euroa. Kun taas talven ostot ovat 25 % koko kauden ostoista, kuuden kuukauden ostot ovat yhteensä talvikaudella 5 150,25 euroa. Tällöin yhden talvikuukauden ostot ovat 858,38 euroa.

Kuten kassaan maksuissa huomioitiin arvonlisävero, niin ostoissakin täytyy huomioida tämä seikka. Ostaessa tarvikkeita ja aineita yrittäjä joutuu maksamaan tuotteista arvonlisäveron, jonka hän saa vähentää tilittäessään verottajalle arvonlisäveroa. Näin ollen kassabudjettia laatiessa tulee huomioida tämä seikka, että rahaa on riittävästi myös arvonlisäveron maksamiseen ostohetkellä. (Lindfors & Syvänperä 2010, 55.) Koska Academic Designs valmistaa tuotteensa elintarvikkeista, raaka-aine ostot koostuvat pelkästään elintarvikkeista (Kinnunen 7.10.2014). Elintarvikkeiden arvonlisävero on 14 % (Vero 2013).

Arvonlisävero lisätään ostoihin samalla tavalla kuin maksujen kohdalla. Kesäkauden yhden kuukauden ostoksi arvioitiin 2 575,13 euroa. Koska tämä summa on arvonlisäveroton hinta, arvonlisäverollisen ostohinta saadaan arvonlisäveroton ostohinta kertomalla 1,14. (Laskurit 2014) Yhden kesäkuukauden ostot arvonlisäveron kanssa on 2 935,65 euroa. Talvikuukauden ostoksi arvioitiin 858,38 euroa, jolloin arvonlisäverollinen hinta on 978,56 euroa. Kertomalla talvikuukausi sekä kesäkuukausi molemmat kuudella kuukaudella ja laskemalla nämä yhteen, saadaan koko vuoden ostot arvonlisäverollisena. Koko vuoden ostot arvonlisäverollisena ovat yhteensä 40 642,32 euroa.

Taulukko 6. Academic Designs:in ostot ALV 14 %

Kesäkuukauden ostot ilman ALV:tä	2 575,13 €
Kesäkuukauden ALV 14 %	360,52 €
Kesäkuukauden ostot (ALV 14 %)	2 935,65 €
Talvikuukauden ostot ilman ALV:tä	858,38 €
Talvikuukauden ALV 14 %	120,17 €
Talvikuukauden ostot (ALV 14 %)	978,56 €
Koko vuoden ostot (ALV 14 %)	23 485,14 €

Kiinteät kustannukset jakautuvat koko vuodelle (Heikkilä & Saranpää 2013, 112.). Kiinteitä kustannuksia jaksottaessa tulee kuitenkin huomioida, että osa kuluista syntyy vain esimerkiksi talvikaudella ja osa on riippuvaisia myynnistä. Esimerkiksi matkakuluja syntyy vain talvikaudella, koska silloin yritys myy tuotettaan muilla paikkakunnilla. Myös toripaikan vuokran suuruus on riippuvainen myynnin määrästä. (Kinnunen 7.10.2014) Muut kustannukset, kuten markkinointi, eivät ole riippuvaisia kaudesta.

Toripaikkojen vuokrasta maksetaan 24 % arvonlisäveroa (Veronmaksajat 2014). Koska toripaikan vuokra on yritystoiminnan kulu, saadaan toripaikasta maksettava arvonlisävero laittaa vähennyksiin (Vero 2011). Academic Designs maksaa toripaikasta vuokraa keskimäärin 12,5 % arvonlisäverottomasta myynnistä (Kinnunen 7.10.2014). Tulosbudjetissa koko vuoden toripaikan arvonlisäverottomaksi kustannukseksi arvioitiin 10 363,50 euroa.

Lindforsin ja Syvänperän (2010, 60.) mukaan kassabudjetissa kulut jaksotetaan niille kuukausille, kun raha liikkuu kassasta pois. Koska 75 % myynnistä tapahtuu kesäkuukausina ja talvikuukausina 25 %, toripaikan kustannukset jaetaan samassa suhteessa. Näin ollen kesäkuukausien toripaikkakulut ovat yhteensä 7 772,63 euroa ja talvikuukausien kulut 2 590,88 euroa. Kun kausien kulut jaetaan kuudella kuukaudella, saadaan kuukausikohtainen meno. Näin ollen yhden kesäkuukauden torivuokra on 1 295,44 euroa ja talvikuukauden kulu 431,81 euroa. Kun arvonlisäveroton ostohinta kerrotaan 1,14, saadaan arvonlisäverollinen ostohinta (Laskurit 2014). Näin ollen yhden kesäkuukauden arvonlisäverollinen torivuokra on 1 606,35 euroa, josta arvonlisäveron osuus on 310,91 euroa. Talvikuukauden arvonlisäverollinen vuokra on 535,44 euroa, josta arvonlisäveroa on 103,63 euroa.

Kassabudjetti laaditaan siten, että menot pyritään jaksottamaan niille kuukausille, kun arvioidaan rahan liikkuvan ulos kassasta (Lindfors & Syvänperä 2010, 60.). Koska majoituskuluja syntyy vain talvikaudella, niin majoituskulut kuuluvat kokonaisuudessaan talvikauden kassabudjetin kassasta maksuihin. Luvussa 4.4 majoituskuluiksi arvioitiin 2 560 euroa. Näin ollen yhden kuukauden majoituskuluiksi saadaan 426,70 euroa, kun koko vuoden majoituskulut jaetaan kuudella kuukaudella.

Myös matkakuluista maksetaan oston yhteydessä arvonlisävero, joka saadaan vähentää verotuksessa. Majoituspalveluissa verokanta on vuonna 2014 10 % ja polttoainevero 24 %. (Veronmaksajat 2014) Tulosbudjetissa majoitus- ja polttoainekustannukset ovat verottomia. Näin ollen kustannuksiin tulee lisätä samalla lailla arvonlisävero kuin ostoihin ja maksuihin.

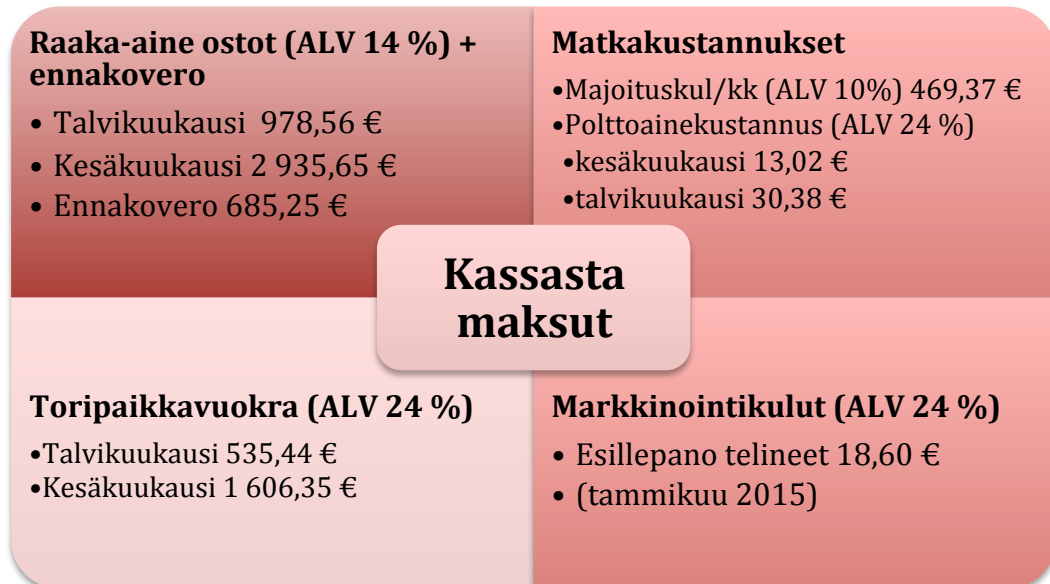
Kun yhden majoituskuukauden 426,70 euron kulu kerrotaan 1,10, saadaan arvonlisäverolliseksi majoituskuluksi 469,37 euroa. Vähennettävän arvonlisäveron osuus majoituskuluista kuukaudessa on 42,67 euroa. Koska majoituskuluja syntyy vain talvikaudella, koko tilikauden majoituspalveluiden arvonlisäverolliseksi kustannukseksi saadaan 2 816,22 euroa.

Polttoaine kustannuksiksi arvioitiin tulosbudjetissa 210 euroa. Koska polttoaineen arvonlisävero on 24 %, kertomalla arvonlisäveroton 210 euron osto hinta 1,24 saadaan arvonlisäverolliseksi ostohinnaksi 260,40 euroa. Talvikaudella Academic Designs:in polttoaine kulut ovat suuremmat kuin kesäkaudena. Koska talvikaudella toritapahtumat sijaitsevat muilla paikkakunnilla kuin Helsingissä, kilometrejä autolla kertyy enemmän. Kinnunen (7.10.2014) arvioikin, että talvikaudella polttoaine kulut ovat 70 % kokonaiskuluista ja loput 30 % syntyvät kesäkaudella.

Koska kulut syntyvät eri suhteessa eri kaudella, jaksotetaan kulut oikeille kausille (Lindfors & Syvänperä 2010, 60.). Polttoaineen arvonlisäverollisesta kokonaiskuluista 70 % on 182,28 euroa ja 30 % on 78,12 euroa. Kun talvi- ja kesäkauden kustannukset jaetaan kuudella kuukaudella, saadaan kuukausikohtainen kulu. Talvikauden yhden kuukauden arvonlisäverollinen kulu on 30,38 euroa ja yhden kesäkuukauden kulu 13,02 euroa. Vähennettävä arvonlisävero saadaan, kun verollisesti ostohinnasta vähennetään verollisen ostohinnan ja 1,24 osamäärä (Laskurit 2014). Talvikuukauden vähennettävä arvonlisävero on 5,90 euroa ja kesäkuukauden 2,52 euroa.

Markkinointikulut ovat vähennyskelpoisia ja niiden arvioitu kustannus on tulosbudjetissa arvioitu arvonlisäverottomana (Lindfors & Syvänperä 2010, 57.). Academic Designs:in markkinointikulut ovat vähäiset ja ne ostetaan Kinnusen (7.10.2014) mukaan käteiskaupalla. Tulosbudjetissa markkinointikustannuksiksi arvioitiin 15 euroa. Markkinointivälineet ostetaan tammikuun alussa (Kinnunen 7.10.2014). Koska markkinointikustannukset syntyvät esillepano telineistä, ne kuuluvat yleiseen arvonlisäverokantaan, joka on 24 % (Veronmaksajat 2014). Kun arvonlisäveroton ostohinta 15 euroa kerrotaan 1,24, saadaan arvonlisäverolliseksi hinnaksi 18,60 euroa. Vähennettävää arvonlisävero syntyy 3,60 euroa.

Osakeyhtiön tulee maksaa ennakkoeroa joka kuukauden 23. päivä (Vero 2014c). Koska aloittavalla yrityksellä ei ole edellisen tilikauden tulosta, yrityksen on arvioitava koko vuoden verotettava tulo ja laskea siitä ennakonpidätys. Kuukauden ennakonpidätys saadaan jakamalla koko vuoden arvioitu tulovero 12 kuukaudella. (Vero 2014a) Koska tulosbudjetissa Academic Designs:in tuloveroiksi arvioitiin olevan yhteensä 8 222,96 euroa, jakamalla tämä summa 12 saadaan kuukausikohtaiseksi ennakonpidätykseksi 685,25 euroa.

Kuva 6. Academic Designs'in kassasta maksut kuukaudessa

Kesä- ja talvikuukauden rahoitusbudjetti

Kun keskimääräiset kuukausimenot ja -tulot on selvitetty, voidaan arvioida rahanriittävyttä kuukausikohtaisella rahoitusbudjetilla. Rahoitusbudjetilla nähdään tarvitaanko lisää rahoitusta juokseviin kuluihin. Mikäli rahoitus jää vajaaksi, yritys joutuu hankkimaan lisärahoitusta ulkopuoliselta tai panostamaan omalla rahoituksellaan. (Heikkilä & Saranpää 2013, 109.)

Rahan riittävyys kuukaudessa saadaan, kun äsken lasketut kuukausikohtaiset menot vähennetään tuloista ja huomioidaan ennako- ja arvonlisäveron tilitys verottajalle (Heikkilä & Saranpää 2013, 108.). Koska kesä- ja talvikauden menot ja tulot jakautuvat eritavalla, lasketaan rahan riittävyys kuukausikohtaisesti. Kuukausikohtaisella rahoitusbudjetilla nähdään paremmin rahan riittävyys, koska tulot ja menot syntyvät eri perustein eri kuukausina. Näin ollen saadaan tarkempi kuva rahan riittävydestä. (Heikkilä & Saranpää 2013, 109.)

Talvikuukauden rahoitusbudjetti

Academic Designs'in talvikuukauden arvonlisäverolliseksi liikevaihdoksi arvioitiin luvussa 4.5 3 938,13 euroa (Taulukko 5.). Koska Academic Designs on aloittava yritys, ei sillä ole alkukassaa. Yrittäjät ovat päättäneet sijoittaa tammikuun alussa kassaan 300 euroa, jolla he pystyvät ostamaan markkinointitelineet sekä raaka-aineet. Arvonlisäverollisia raaka-aine ostoja yritykselle arvioitiin yhden talvikuukauden aikana olevan 978,56 euroa. Talvi-

kuukauden kiinteitä kustannuksia ovat majoituskulut 469,37 euroa, polttoainekulut 30,38 euroa, toripaikkavuokra 535,44 euroa, ennakkoverot 685,25 euroa sekä tammikuussa aiheutuvat markkinointikulut 18,60 euroa.

Kun kaikki kulut vähennetään myynnistä, saadaan yhden talvikuukauden kassan tilanne kuun lopussa (Lindfors & Syvänperä 2010, 58.). Koska tammikuussa yritys ostaa markkinointivälineet, markkinointikulut kuuluvat vain tammikuun kuluihin. Myös yrittäjien sijoittama 300 euroa lisätään vain tammikuun kassabudjettiin. Lasketaan ensin tammikuun rahoitusbudjetti, jonka jälkeen budjetista vähennetään markkinointikulujen ja yrittäjien panoksen vaikutus pois.

Kun tammikuun arvonlisäverollisesta 3 938,13 euron myynnistä ja yrittäjien 300 euron panoksesta vähennetään kaikki kulut, kuun lopussa kassaan jää 1 550,91 euroa. Näin ollen yrityksellä jää kassaan rahaa vielä kaikkien kulujenkin jälleen.

Verojen vaikutus likviditeettiin

Verottajalle tulee tilittää arvonlisävero tilityskuukauden seuraavan toisen kuukauden 12. päivänä (Lindfors & Syvänperä 2010, 57.). Tällöin tammikuun arvonlisävero tulee tilittää verottajalle maaliskuun 12. päivä, helmikuun arvonlisävero huhtikuun 12. päivä ja niin edelleen. Koska arvonlisäveron maksaminen verottajalle rasittaa yrityksen likviditeettiä, se tulee ottaa huomioon rahoitusbudjetissa. (Lindfors & Syvänperä 2010, 57.)

Academic Designs'in budjetit on jaettu talvi- ja kesäkauden budjetteihin. Kauden yhden kuukauden budjetti on saatu jakamalla koko kauden budjettikuukausien määrällä. Seuraavaksi jaotellaan talvikaudella tilitettävät ja vähennettävät arvonlisäverot.

Tilitettävä arvonlisävero syntyy liiketoiminnan myynnistä. Koska Academic Designs myy ruokaa, tilitettävä arvonlisävero on 14 %. (Veronmaksajat 2014) Yhden talvikuukauden myynniksi arvioitiin 3 938,13 euroa, josta tilitettävää arvonlisäveroa on 483,63 euroa. Kesäkauden arvonlisäverolliseksi myynniksi arvioitiin 11 814,39 euroa, jolloin tilitettävää arvonlisäveroa on kuukaudessa 1 450,89 euroa.

Taulukko 7. Academic Designs:in vähennettävä arvonlisävero

Tuote	Vähennettävä arvonlisävero talvikaudelta/ kk	Vähennettävä arvonlisävero kesäkaudelta/ kk
Raaka-aine ostot	120,17 €	360,52 €
Toripaikkavuokra	103,63 €	310,91 €
Majoituskulut	42,67	0 €
Polttoainekulut	5,88 €	2,52 €
Markkinointikulut (vain tammikuu 2015)	3,60 €	0 €
Yhteensä	272,35 € (tammikuu 2015 275,95 €)	673,95 €

Kun arvonlisäverollisesta kuukausi ostoista vähennetään arvonlisäveroton ostohinta, saadaan arvonlisäveron osuus tuotteesta (Lindfors & Syvänperä 2010,57.). Kun Academic Designs:in talvikuukauden 978,56 euron raaka-aine ostoista vähennetään arvonlisäveroton 858,38 euron ostohinta, saadaan vähennettäväksi arvonlisäveroksi 120,17 euroa. Samalla tavalla lasketaan kiinteiden kustannusten tilitettävä arvonlisävero. Näin ollen vähennettävä arvonlisävero on toripaikkavuokrasta 103,63 euroa, majoituskulusta 42,67 euroa ja polttoainekuluista 5,88 euroa. Kun ostojen vähennettävät arvonlisäverot lasketaan yhteen, saadaan talvikuukauden vähennettäväksi arvonlisäveroksi 272,35 euroa. (Taulukko 7.) Koska tammikuussa ostoihin kuuluu myös markkinointikulut 18,60 euroa, tammikuun vähennyksiin kuuluu myös markkinointikulun arvonlisävero 3,60 euroa. Näin ollen tammikuussa vähennettävä arvonlisävero on yhteensä 275,95 euroa.

Talvikuukauden tilitettävä arvonlisävero saadaan vähentämällä tilitettävästä arvonlisäverosta ostoista vähennyskelpoiset kulut (Lindfors & Syvänperä 2010, 57.). Talvikuukauden, pois lukien tammikuu, tilitettävä arvonlisävero saadaan vähentämällä vähennyskelpoinen 272,35 euroa tilitettävästä 483,63 euroa. Tällöin tilitettävä arvonlisävero on 211,28 euroa. Koska tammikuussa vähennettävää arvonlisäveroa on 3,60 euroa enemmän kuin muina talvikuukausina, tilitettävä arvonlisävero on 3,60 euroa pienempi tammikuussa. Tällöin tilitettävä arvonlisävero tammikuussa on 207,68 euroa. Arvonlisävero tulee tilittää ensimmäisen kerran maaliskuun 12. päivänä (Vero 2011).

Tammikuun lopun kassaksi arvioitiin 1 550,91 euroa. Tähän summaan sisältyy myös 300 euroa, jonka yrittäjät laittavat alkukassaksi. Alkukassa on tarkoitus nostaa takaisin yrittäjille takaisin helmikuun viimeisenä päivänä (Kinnunen 7.10.2014). Kun tammikuunlopun kassasta vähennetään yrittäjien oma panos 300 euroa, helmikuun muuttuvat ja kiinteät

kustannukset, mukaan lukien ennakonpidätys sekä lisätään helmikuun myynti, saadaan helmikuun lopun kassa. Näin ollen helmikuun lopun kassa on 2 490,04 euroa.

Jos oletetaan, että yrittäjät ostavat kuukauden raaka-aineet aina kuun alussa kerralla, maaliskuun alun kassa 1978,56 euron raaka-aine ostojen jälkeen on 511,48 euroa. Koska tammikuun 207,68 euron arvonlisävero tulee tilittää maaliskuun 12. päivänä, niin yrityksellä on riittävästi likviditeettiä sen maksuun. Tilityksen jälkeen Academic Designs:in kassaan jää 303,80 euroa.

Koska kiinteät kulut tilitetään Kinnusen (7.10.2014) mukaan kuukauden lopussa, saadaan maaliskuun lopun kassabudjetti lisäämällä myynnit ja vähentämällä kaikki kiinteät kustannukset 303,80 euron kassaan. Talvikuukauden arvonlisäverolliseksi myynniksi arvioitiin 3 938,13 euroa ja kiinteiksi kuluiksi yhteensä 1 720,44 euroa. Näin ollen maaliskuun lopun kassaksi saadaan 2 521,49 euroa.

Kesäkuukauden rahoitusbudjetti

Yhden kesäkuukauden arvonlisäverolliseksi liikevaihdoksi arvioitiin 11 814,39 euroa. Arvonlisäverollisia raaka-aine ostoja arvioitiin olevan 2 935,65 euroa, polttoainekustannukset 13,02 euroa, toripaikkavuokra 1 606,35 euroa sekä ennakoverot 685,25 euroa. Näin ollen kiinteitä kustannuksia ennakoveron kanssa on yhteensä 2 304,62 euroa.

Huhtikuussa Academic Designs siirtyy kauppatorille myyjäksi (Kinnunen 7.10.2014). Näin ollen huhtikuun raaka-aine ostot ovat jo kesäkauden raaka-aine ostoja, jotka arvioitiin olevan 2 935,65 euroa. Maaliskuun lopun kassassa on vain 2 521,49 euroa. Näin ollen yrityksellä ei ole kuukauden alussa varaa ostaa kaikkia raaka-aine ostoja kerralla. Jos yritys ostaa kuun alussa puolet raaka-aineista, silloin kassaan jää 1 053,66 euroa. Koska 12. huhtikuuta verottajalle tulee tilittää 211,28 euroa helmikuussa kertynyt arvonlisävero, kassassa on rahaa tilityksen jälkeen 842,38 euroa.

Huhtikuun lopun kassa saadaan lisäämällä 11 814,39 euron myynnit sekä vähentämällä loput 1 467,85 euron raaka-aine ostot sekä 2 304,62 euron kiinteät kustannukset jäljellä olevasta kassasta. Huhtikuun lopun kassaksi saadaan 8 884,30 euroa.

Toukokuun 12. päivänä tilitetään maaliskuun arvonlisävero (Vero 2011). Maalikuun arvonlisävero on vielä talvikauden arvonlisäveroa, joten se on arvioitu olevan 211,28 euroa. Yrityksellä on kassassa hyvin likviditeettiä toukokuun alussa. Sillä on varaa ostaa kuukauden 2 935,65 euron raaka-aineet jo kuun alussa ennen arvonlisäveron tilitystä. Raaka-

aine ostojen ja arvonlisäveron tilityksen jälkeen, yritykselle jää kassaan 5 948,65 euroa. Kun toukokuun kassaan lisätään kuukauden 11 814,39 euron myynnit ja vähennetään kiinteät kustannukset 2 304,62 euroa, niin toukokuun lopussa kassassa on 15 458,42 euroa.

Kesäkuun 12.päivänä maksetaan huhtikuun arvonlisävero (Vero 2011) Huhtikuun arvonlisävero syntyy kesän myynneistä ja on täten suurempi kuin talvikauden tilitettävä arvonlisävero. Koska arvonlisäverollista myyntiä arvioidaan kesäkaudella syntyvän 11 814,39 euroa, tilitettävää arvonlisävero kertyy 1 450,89 euroa (Taulukko 5.). Vähennettävää arvonlisäveroa syntyy ostoista yhteensä 673,95 euroa (Taulukko 7.). Näin ollen tilitettävää arvonlisäveroa syntyy kesäkuukautena 776,94 euroa.

Toukokuun lopun kassaan jää 15 458,42 euroa. Kun tästä summasta vähennetään raaka-aine ostot 2 935,65 sekä tilitettävä arvonlisävero 776,94 euroa, kassaan jää 11 745,83 euroa. Kun tähän summaan lisätään kesäkuun 11 814,39 euron myynnit ja vähennetään 2 304,62 euron kiinteät kustannukset, kesäkuun lopun kassaksi saadaan 21 255,60 euroa.

Heinäkuussa tilitetään toukokuun arvonlisävero (Vero 2011). Koska kassassa on tarpeeksi likviditeettiä raaka-aine ostoihin ja arvonlisäveron tilitykseen kuukauden alkupuolella, ei arvonlisäverotilityksen päivää tarvitse erikseen enää huomioida. Heinäkuussa 2 935,65 euron raaka-aine ostojen, 776,94 euron tilitettävän arvonlisäveron, 2304,62 euron kiinteiden kustannusten ja 11 814,39 euron myyntien lisäysten jälkeen, Academic Designs:in kassassa on 27 052,78 euroa.

Elo- ja syyskuussa tilitetään kesä- ja heinäkuun arvonlisävero (Vero 2011). Elo- ja syyskuu kuuluvat vielä kesäkauden myyntiin, koska myynti tapahtuu Kauppatorilla (Kinnunen 7.10.2014). Koska myynti ja kulut ovat arvioitu samaksi kesäkuukausien aikana, voidaan laskea kuinka paljon yritys tekee yhden kuukauden aikana voittoa.

Yhden kesäkuukauden myynniksi on arvioitu 11 814,39 euroa, muuttuviksi kustannuksiksi 2 935,65 euroa, kiinteiksi kuluiksi 2 304,62 euroa ja tilitettäväksi arvonlisäveroksi 776,94 euroa. Näin ollen yritys tekee voittoa yhden kesäkuukauden aikana 5 797,18 euroa. Kun heinäkuun kassaan lisätään 5 797,18 euroa, saadaan elokuun kassaksi 32 849,96 euroa. Syyskuun kassa taas saadaan, kun kuukauden 5 797,18 euron voitto lisätään elokuun kassaan. Kassa on syyskuun lopussa täten 38 647,14 euroa.

Loppuvuoden rahoitusbudjetti

Yritys lopettaa myymisen kauppatorilla syyskuun loppuun ja aloittaa talvikauden keikkailu-
myynnin lokakuussa. Näin ollen lokakuusta joulukuuhun myynti on jälleen talvikauden
myyntiä. Lokakuussa ja marraskuussa verottajalle tulee tilittää elo- ja syyskuun tilittävää
arvonlisävero (Vero 2011). Tällöin tilittävä arvonlisävero on vielä kesäkauden tilittävää
arvonlisäveroa, joka on 776,94 euroa. Koska talvikauden myynniksi on arvioitu 3 938,13
euroa, raaka-aine ostoiksi 978,56 euroa ja kiinteiksi kustannuksiksi 1 720,44 euroa, joka
sisältää myös ennakkoveron, voittoa molempina kuukausina ennen arvonlisäveron tilitystä
yritys saa loka- ja marraskuussa 1 239,13 euroa. Kun 1 239,13 euron voitosta vähenne-
tään kesäkauden 776,94 euroa tilittävä arvonlisävero, kuukauden voitoksi jää 462,19
euroa.

Kun syyskuun lopun 38 647,14 euron kassaan lisätään 462,19 euron voitto arvonlisäveron
tilityksen jälkeen, lokakuun lopussa kassa on 39 109,33 euroa. Marraskuun lopun kassak-
si saadaan 39 571,52 euroa, kun syyskuun lopun kassaan lisätään arvonlisäveron tilityk-
sen jälkeinen 462,19 euron voitto.

Joulukuun 12. päivänä tilitetään lokakuun arvonlisävero (Vero 2011). Lokakuun arvon-
lisävero on talvikauden tilittävä arvonlisävero, 211,28 euroa. Koska yrityksen on arvioitu
tekevän voittoa talvikaudella 1 239,13 euroa ennen arvonlisäveron tilitystä, 211,28 euron
arvonlisäveron tilityksen jälkeen lopullinen voitto joulukuussa on 1 027,85 euroa. Kun voit-
to lisätään marraskuun lopun kassaan, saadaan joulukuun lopun kassaksi 40 599,37 eu-
roa.

5.6 Koko tilikauden rahoitusbudjetti

Koska rahoitusbudjetin tarkoituksena on tuottaa tietoa yrityksen rahavarannon riittämises-
tä, rahoitusbudjetti tehdään tietylle ajanjaksolle. Yhdistämällä ajanjaksot saadaan koko
tilikauden mittainen rahoitusbudjetti ja nähdään kuinka paljon kassa on tilikauden lopussa
yli- tai alijäämäinen. (Ikäheimo, ym. 2012, 177.) Tämän vuoksi edellisissä kappaleissa
koottiin Academic Designs:in kausibudjetit, sillä myynti, raaka-aine ostot ja tilittävä ar-
vonlisävero vaihtelee kuukausittain.

Kokonaisuudessa yrityksen likviditeetti riittää liiketoiminnan pyörittämiseen. Koska yrittäjät
sijoittavat itse tammikuussa raaka-aine ostoihin, niin yritys saa toiminnalleen pohjan. Aca-
demic Designs:in tilittävä arvonlisävero jää melko vähäiseksi, koska vähennettäviä os-
toksia ja tilittäviä myyntejä on melko samassa suhteessa. Näin ollen yrityksellä on hyvin

likviditeettiä joka kuukausi tilittää verottajalle arvonlisävero. Joulukuun ja tilikauden lopussa rahoitusbudjetin avulla yrityksellä arvioidaan olevan kassassa ylijäämää noin 40 599,37 euroa. Summaan sisältyy vielä seuraavan vuoden puolella tilitettävät arvonlisäverot. Vuonna 2016 Academic Designs:in tulee tilittää vielä marras- ja joulukuun arvonlisävero (Vero 2011).

5.7 Budjettiarvion esittely

Academic Designs:in liikevaihdoksi arvioitiin luvussa 4.4 olevan 82 908 euroa. Kun liikevaihdosta vähennetään 20 601 euron tilikauden ostot saadaan yrityksen myyntikatteen 62 307 euroa. Myyntikate on 75,15 % liikevaihdosta. Koska tavoitemyyntikatteen otetaan huomioon myös 7 461,72 euron hävikin ja varaston 18 euron muutoksen vaikutus, tällöin tavoitemyyntikatteen osuus liikevaihdosta on 66,17 %. (Heikkilä & Saranpää 2013, 82.)

Kun tavoitemyyntikatteen vähennetään kaikki kiinteät kulut saadaan Academic Designs:in liikevoitto (Lindfors & Syvänperä 70.). Liikevoitoksi arvioitiin luvussa 4.4 olevan 41 114,78 euroa, joka on liikevaihdosta 49,59 %. Kun liikevoitosta vähennetään 20 % tuloverot, saadaan yrityksen lopullinen tilikauden tulos (Vero 2014b). Academic Designs:in tuloveroja syntyy verotettavasta tulosta 8 222,96 euroa. Näin ollen Academic Designs:in tilikauden tulos on 32 891,82 euroa, joka on liikevaihdosta 39,67 %.

Rahoitusbudjetti kuvaa yrityksen maksukykyä. Tämän vuoksi rahoitusbudjetti on jaettu vuoden jokaiselle kuukaudelle, jolloin nähdään kuukausikohtainen maksukyky. (Heikkilä & Saranpää 2013, 112.) Koska Academic Designs aloittaa liiketoimintansa vasta tammi-kuussa eikä sillä ole edelliseltä tilikaudelta tuloja, yrittäjät hankkivat raaka-aineet sekä markkinointitarvikkeet yrittäjien omalla rahoituksella. Yrittäjät sijoittavat toimintansa alkuun 300 euroa ja nostavat sen itselleen takaisin helmikuun lopussa. (Kinnunen 7.10.2014)

Vapaa kassavirta

Rahoitusbudjetti syntyy laskemalla kuukausikohtaiset tulot ja vähentämällä niistä kuukauden maksut. Kassanlisäys lisätään aina seuraavaan kuukauteen, jolloin tilikauden lopullinen kassa saadaan joulukuussa. (Heikkilä & Saranpää 2013, 109.) Academic Designs:in joulukuun lopun kassaksi saatiin luvussa 4.5 40 599,37 euroa, jolloin kassa on ylijäämäinen.

Vapaalla kassavirta laskemalla voidaan vielä varmistaa, että ylijäämää on käytettävissä ilman toiminnan heikentämistä. Kun liiketoiminnan kassavirroista vähennetään investoinnit eikä huomioida rahoituksen kassavirtoja, saadaan yrityksen vapaa kassavirta. (Ikäheimo, ym. 2012, 178-179.) Academic Designs:in liikevaihdoksi arvioitiin 82 908 euroa ja tavoitemyyntikatteeksi 66,17 %. Ennustetuksi liikevoitoksi saadaan täten 54 860,22 euroa. Koska Academic Designs on osakeyhtiö, yritys maksaa 20 % tuloveroja (Vero 2014b) Näin ollen liikevoitto verojen jälkeen on 43 888,18 euroa.

Ennustettu vapaa kassavirta saadaan, kun verojen jälkeisestä voitosta vähennetään ennustetut lisäinvestoinnit ja ennustettu käyttöpääoman tarve (Ikäheimo ym. 2012, 177.). Jos ennustetaan, että Academic Designs laajentaa toimintaansa ensimmäisen tilikauden lopulla lisälaitteisiin 1 000 eurolla ja sen myötä käyttöpääoman tarve kasvaa 1 000 eurolla, yritykselle jää vapaata kassavirtaa vielä 41 888,18 euroa (Taulukko 8.). Näin ollen yrityksellä on käytössä vapaata kassavirtaa riittävästi toiminnan pyörittämiseen.

Taulukko 8. Ennustettu vapaa kassavirta (Ikäheimo ym. 2012, 179.)

Ennustettu myynti	82 908
x ennustettu liikevoitto-%	66,17 %
= Ennustettu liikevoitto	54860,22
x (1 – tulovero-%)	0,8
= Ennustettu liikevoitto verojen jälkeen	43888,18
- Ennustetut lisäinvestoinnit	1 000
- ennustettu lisäkäyttöpääoma	1 000
Ennustettu vapaa kassavirta	41 888,18

6 Pohdinta

Työn tavoitteena oli tuottaa Academic Designs Oy:lle tulos- ja rahoitusbudjetti. Tulos- ja rahoitusbudjetin tarkoituksena on tuottaa Academic Designs:ille tietoa tuotteen kannattavuudesta, kulujen suuruudesta sekä rahoituksen riittävydestä. Työn tarkoituksena on toimia myös muille aloittaville yrittäjille oppaana eri rahoituskanavista sekä auttaa ensimmäisen tilikauden budjetin laadinnassa. Näin olen budjetit pyrittiin laatimaan yksinkertaisesti selittäen. Työtä on tehty yhtäjaksoisesti syksyllä 2014 osittain yhteistyössä Academic Designs:in yrittäjän Roosa Kinnusen kanssa.

Seuraavassa alaluvussa pohditaan tietoperustan toimivuutta, produktin kokoamisen onnistumisia ja ongelmakohtia, arvioidaan tuloksia ja tavoitteisiin pääsyä, tuotoksen käytettävyyttä sekä koko prosessin onnistumista.

6.1 Johtopäätökset

Työ aloitettiin keräämällä kirjallisuutta budjetoinnista ja rahoituksesta. Kirjallisuutta löytyi hyvin kattavasti, joista opinnäytetyöntekijä lajitteli työhön sopivimmat kohdat. Tietoperusta pyrittiin rakentaa siten, että se vastaa mahdollisimman hyvin tuotteeseen tarvittavia tietoja. Rahoitusosuus koottiin rahoituskanavista, joista aloittava yrittäjä hyötyy. Osio pyrittiin kuvaamaan mahdollisimman selkeästi ja yksinkertaisesti, jotta aloittavan yrittäjän on mahdollisimman helppo ymmärtää asian ydin.

Tietoperustan tarkoituksena on johdattaa lukija tulevaan tuotteeseen kirjallisuuden kautta. Tietoperustassa esitetty budjetointi on koottu siten, että se sisältää kaiken teorian joita tuotteissa käsitellään. Tämän avulla lukijalle pyritään hahmottamaan mistä ja miten budjetointi koostuu, miten sitä voidaan käyttää tilikaudella ja auttaa lukijaa ymmärtämään budjetoinnin hyötyjä ja arvioimaan sitä myös kriittisesti. Kirjallisuuden teoriaosuuden avulla lukijan on helpompi ymmärtää produktin kokoamista ja sen eri vaiheita.

Tietoperustassa käsitellään myös aloittavan yrittäjän erilaisia rahoituskanavia. Osio on pyritty kirjoittamaan siten, että aloittavan yrittäjän on helppo löytää erilaisia rahoittajia ja saada niistä tiivis mutta kattava tietopaketti. Tietoperustaan on kerätty Suomen yleisimmät rahoittajat.

Tässä luvussa pohditaan tulos- ja rahoitusbudjetin yhteydessä tarvitsisiko Academic Designs ulkopuolista rahoitusta ja minkälainen rahoitus yritykselle sopisi parhaiten. Mahdolliset rahoittajat on esitelty tietoperustan rahoitusosuudessa.

Produktia aloitettiin kokoamaan sen jälkeen, kun kirjallisuutta oli saatu kasaan ja opinnäytetyöntekijä oli haastatellut Academic Designs:in yrittäjää Roosa Kinnusta. Opinnäytetyön tulosbudjetti kasattiin osabudjeteista. Myyntibudjetti oli tarkoitus rakentaa vertailemalla kilpailevia creps-yrityksiä. Tämä osoittautui hyvin hankalaksi tehtäväksi, sillä vastaavanlaiset yritykset ovat hyvin pieniä eivätkä ne julkaise tilinpäätöstietojaan julkisesti. Näin ollen työn tekijä etsi vastaavanlaisia yrityksiä samalta toimialalta. Grillikioskeista löytyi jonkun verran julkisia tilinpäätöstietoja, joten opinnäytetyön tekijä päätti vertailla niitä. Koska vertailevien grillikioskien liikevaihdot vaihtelivat keskenään hyvin suuresti, opinnäytetyön tekijä päätti laskea tuntikohtaisen liikevaihdon. Tällä tavoin oli helpompi nähdä myynnin realistisuutta. Vertailussa olevat grillikioskit toimivat ympäri Helsinkiä, eikä näin ollen ole aivan täysin vertailukelpoisia Academic Designs:in toimintaan. Vertailulla nähdään kuitenkin suuntaa liikevaihdon suuruudelle. Koko vuoden liikevaihdoksi saatiin 82 908 euroa.

Ostobudjetti laadittiin Kinnusen (7.10.2014) ilmoittamalla muuttuvalla kustannuksella, arvioidun myynnin ja hävikin vaikutuksen avulla. Koska Kinnunen (7.10.2014) ei osannut arvioida hävikin suuruutta, hävikin suuruutena käytettiin ravintola-alan yleistä hävikin määrää. Ostojen yhteissummaksi tilikauden aikana arvioitiin 20 601 euroa.

Academic Designs:in kiinteät kustannukset poikkeavat hieman tavallisen yrityksen kustannuksista. Koska yrittäjät eivät nosta itselleen palkkaa, niin yritykselle ei muodostu kustannuksia ennakonpidätyksistä, sosiaaliturvamaksuista tai palkoista. Yrityksen alun kannattavuus olisi huomattavasti haastavampaa, jos yrittäjät nostaisivat itselleen palkkaa heti liiketoiminnan käynnistyessä. Palkan, sosiaaliturvamaksujen ja ennakonpidätysten jälkeen kiinteät kustannukset nousisivat huomattavasti. Tammikuun lopun kassaksi arvioitiin rahoitusbudjetissa olevan 1 550,91 euroa. Jos yrittäjät nostaisivat kahden henkilön palkat, ei yrityksen voitto riittäisi niitä kustantamaan. Tällöin yritys tarvitsisi ulkopuolista rahoitusta ja toiminta ei olisi näin kannattavaa. Academic Designs:illa on kuitenkin helpompi lähtö liiketoimintaan, koska yrittäjät saavat päätoimisen tulonsa palkkatyöstä. Yrittäjien riskit pienenevät, kun yrityksen pyörittämiseen jää enemmän likviditeettiä.

Academic Designs:in kiinteiksi kustannuksiksi arvioitiin olevan yhteensä 21 371,46 euroa. Ne muodostuvat majoitus-, polttoaine-, markkinointi-, toripaikkakuluista sekä ennakonveeroista. Academic Designs:in yrittäjät pyrkivät yöpymään mahdollisimman edullisesti ja Kinnunen (7.10.2014) arvioikin yhden majoitusyön hinnaksi 80 euroa. Majoituksen koko-

naiskustannus jää tämän vuoksi melko alhaiseksi. Tori- ja festivaalien aikaan kaupungeissa hotellit ja majatalot nostavat usein hintojaan. Näin ollen voi olla, että yrityksen majointuskulut saattavat nousta tilikauden aikana. Polttoainekulut laskettiin yleisellä keskimääräisellä kulutuksella. Polttoainekulut vaikuttavat kuitenkin melko alhaisilta ja ne saattavat tilikauden aikana nousta. Polttoaineen hinnan nousuun vaikuttaa erityisesti öljymaiden kriisi.

Yrityksen ensimmäisen tilikauden tulokseksi budjetoitiin tulosbudjetissa 32 891,82 euroa. Yrityksen positiiviseen tulokseen vaikuttaa erityisesti pienet markkinointi- ja matkakulut sekä se ettei yrittäjät nosta itselleen palkkaa, maksa eläkkeitä, päivärahoja ja erilaisia vaakuutuksia ja eläkkeitä. Tämän positiivisen tuloksen avulla yrityksellä on mahdollisuus kehittää toimintaansa. Esimerkiksi yritys voi panostaa lisälaitteisiin, kattavampaan markkinointiin sekä nostaa jatkossa itselleen palkkaa. Jos ensimmäinen tilikausi jää budjetinlailla positiiviseksi, niin yrittäjien on helpompi hahmottaa myös seuraavan tilikauden tapahtumia ja täten arvioida kuinka paljon heillä on varaa esimerkiksi nostaa itselleen voittoa.

Rahoitusbudjetti koottiin kuukausittaisista kassaan ja kassasta maksuihin. Tällöin nähdään rahan riittävyys kuukaudessa ja kuinka paljon kassaan kertyy rahaa. Rahoitusbudjetti antaa yrittäjille suuntaa millaisia ja milloin kuluja kuluu kuukauden aikana. Yrittäjien on myös tärkeä huomata arvonlisäveron ja ennakoveron vaikutus kuukauden kuluissa. Tilitettävän arvonlisäveron laskeminen vaatii aikaa ja kärsivällisyyttä. Vaikka arvonlisävero ei vaikuta yrityksen tulokseen millään tavalla, se vaikuttaa yrityksen likviditeettiin merkittävästi. Tämän vuoksi on tärkeää, että tilitettävä arvonlisävero lasketaan tarkasti.

Rahoitusbudjetissa raaka-aineostot arvioitiin ostettavan aina kuukauden alussa. Vaikka suurin osa raaka-aineista on hyvin säilyviä, on osa tuotteista nopeammin pilaantuvia. Todellisuudessa raaka-aineita on ostettava pitkin kuukautta. Rahoitusbudjetissa on helpompi arvioida rahan riittävyys, kun ostot sijoitetaan kuun alkuun. Myös myyntiä tapahtuu koko kuukauden aikana ja siitä saatavat rahat saadaan kassaan heti myynnin tapahduttua. Näin ollen yrityksellä on varaa ostaa raaka-aineita pitkin kuukautta myynnistä saatavilla tuotoilla.

Rahoitusbudjetin avulla joulukuun lopun kassaksi ennustetaan 40 599,37 euroa. Rahoitusbudjetin mukaan yritys ei tarvitse ulkopuolista rahoitusta, koska kassa jää joka kuukauden jälkeen ylijäämäiseksi. Koska yrittäjät eivät nosta itselleen palkkaan, niin se vaikuttaa myös yrityksen likviditeettiin ja näin ollen rahoitusbudjetti jää joka kuukauden jälkeen ylijäämäiseksi. Kuten jo aiemmin mainittiin, että yrityksen liikkeellelähtö olisi huomattavasti haastavampaa, jos yrittäjät nostaisivat heti alusta alkaen itselleen palkkaa. Rahoitusbud-

jetti olisi tällöin huomattavasti pienempi ja erilainen. Jos yrittäjät nostaisivat itselleen palkkaa, yritys tarvitsisi ulkopulista rahoitusta.

Jos Academic Designs:in yrittäjät haluaisivat nostaa itselleen palkkaa, niin sopivia rahoittajia voisi olla esimerkiksi pankin vakuudellinen laina tai Finnveran perustamislaina. Finnvera myöntää esimerkiksi perustamislainaa alle 35 000 euroa (Leppiniemi 2009, 233.). Vaikka yrittäjät ovat ensikertaa yrittäjinä, he eivät voisi saada starttirahaa. Yrittäjien täytyisi tällöin luopua palkkatyöstään ja ryhtyä päätoimiseksi yrittäjiksi, jotta starttirahaa voitaisiin myöntää. (Yritys-Suomi 2014)

Jos yritys hakisi lainaa, niin lainaa varten yrityksen tulisi toimittaa pankkiin tai Finnveralle liiketoimintasuunnitelma (Leppiniemi 2009, 233.). Myös tämän työn tulos- ja rahoitusbudjetista olisi lainan hakemisessa hyötyä. Budjettia tulisi tarkentaa vain siten, että siinä otetaan huomioon myös palkanmaksuun liittyvät kulut. Jos Academic Designs hankkisi ulkopulista rahoitusta, tulisi yrittäjien tarkkaan laskea lainan todellinen hinta sekä kuinka paljon lainaa tarvitaan, mikä on koron kokonaiskustannus ja kuinka paljon kuukaudessa lainaa pystytään lyhentämään. Tällöin myös lainan lyhennys tulee huomioida rahoitusbudjetissa. Lainan lyhennys vaikuttaisi merkittävästi kuukauden likviditeettiin. Rahoitusbudjettiin tulisi tehdä eri skenaarioita erilaisista lainan lyhennyksistä ja täten arvioida lainan suuruutta ja kuukaudessa lyhennettävää erää.

Koska Academic Designs:in yrittäjät saavat tulonsa palkkatyöstä, tulee heidän tarkkaan harkita palkan nostoa ensimmäisenä vuonna. Yrittäjien tulee pohtia onko kannattavaa hankkia sen takia ulkopulista rahoitusta, että voi nostaa itselleen lisätuloja. Vaikka yritystoiminnan ideana on rahanansainta, yrityksen liiketoimintaan lähteminen helpottuu, jos yrittäjät pystyvät pyörittämään liiketoimintaansa ilman omaa palkkausta. Jos esimerkiksi yrittäjät päättävät ryhtyä päätoimiseksi yrittäjiksi toisella tilikaudella, pankki luultavasti myöntää helpommin lainaa. Tällöin yrityksellä on jo näyttöä liiketoiminnan kannattavuudesta sekä yritykselle on kertynyt mahdollisia voittovaroja.

Produktin käytettävyys

Tämän työn tuotoksena syntyi tulos- ja rahoitusbudjetti Academic Designs:ille. Tulos- ja rahoitusbudjetti on tehty yhteen Excel-taulukkoon eri välilehdille. Budjetit on koottu tulos- ja rahoitusbudjettimallin mukaisesti (Liite 1 & 2). Budjetit on luotu siten, että Excelin solut laskevat soluista budjettimallin mukaisesti tuloksen oikein. Esimerkiksi yhtä lukua muuttamalla tulos muuttuu. Tällä tavalla yrittäjät voivat testaila eri luvuilla kuinka se vaikuttaa yrityksen tulokseen tai rahan riittävyyteen.

Rahoitusbudjetteja on luotu kaksi kappaletta omille välilehdilleen. Rahoitusbudjetissa on eritelty tilikauden jokaisen kuukauden kassaan ja kassasta maksut ja laskettu näiden erotus. Ensimmäinen rahoitusbudjetti on budjetti, joka on esitelty tässä työssä. Toinen rahoitusbudjetti on luvuista tyhjä. Sitä on tarkoitus täyttää liiketoiminnan edetessä kuukausittain. Tämä kuukausittain käytettävä rahoitusbudjetti eroaa ensimmäisestä rahoitusbudjetista siten, että se laskee toteutuneen luvun viereen budjetoidun ja toteutuneen välisen erotuksen. Tällä tavoin yrittäjän on helppo ja nopea nähdä samalta välilehdeltä vertailu budjetoituun arvioon. Tämän avulla yrittäjät pystyvät reagoimaan helposti muutoksiin. Toteutuneen budjetin tarkoituksena on toimia täten tarkistettavana budjettina. (Lindfors & Syvänperä 2010, 14.)

Myös tulosbudjetteja on luotu kaksi kappaletta omille välilehdilleen. Tulosbudjeteista toinen on tässä työssä esitelty budjetoitu tuloslaskelma ja toinen tuloslaskelma, jota täytetään kuukausittain. Kuukausittain täytettävän tuloslaskelman viereen on laskettu samalla tavalla erotus budjetoituun tuloslaskelmaan kuin rahoitusbudjetissa. Tämän avulla yrittäjät hahmottavat paremmin kuinka paljon on matkaa vielä budjetoituun tulokseen.

Budjetit on helppo kopioida seuraavaa tilikautta varten uuteen Excel-taulukkoon. Näin ollen yrittäjällä on valmis budjetointi pohja seuraavaa tilikautta varten. Excel-taulukkoa on myös helppo muunnella ja tehdä budjettiin tarpeellisia lisärivejä.

6.2 Luotettavuuspohdinta ja oma oppiminen

Tässä alaluvussa tarkastellaan työn luotettavuutta, onnistumista sekä tekijän omaa oppimista. Luotettavuutta arvioidaan arvioimalla kirjallisuuslähteitä, haastattelua, työn tekemistä sekä sen lopputulosta. Onnistumista arvioidaan kuinka hyvin työn tavoite ja rajaukset vastasivat työn lopputulosta. Viimeisessä kappaleessa pohditaan omaa oppimista.

Eskolan ja Suorannan (2008, 214) mukaan työn merkittävyyteen ja riittävyteen vaikuttaa muun muassa lähteiden kattavuus ja niiden toistettavuus. Toistettavuudella tarkoitetaan sitä, että eri lähteiden tiedot eivät ole ristiriidassa. (Eskola & Suoranta 2008, 214.) Työn tietoperusta koostuu kirjallisuudesta. Budjetointiin ja rahoitukseen liittyvää kirjallisuutta löytyi hyvin kattavasti. Työssä on käytetty monipuolisesti eri lähteitä. Monipuolista lähteiden määrää kuvastaa myös monisivuinen lähdeluettelo. Koska kirjallisuutta löytyi kattavasti ja lähteiden sisällöt eivät olleet ristiriidassa keskenään, voidaan todeta että tietoperustan kirjallisuuskatsaus on uskottava pohja produktin rakentamiselle. Tietoperustan tarkoituksena oli vastata produktissa tarvittavia tietoja. Tietoperustaa on pystynyt täydentämään produktin edetessä vastaamaan produktin tarpeita. Koska kirjallisuuslähteitä oli käy-

töissä runsaasti, niin tietoperustasta oli helppo saada kattava ja vastaamaan produktissa tarvittavia tietoja. Tietoperusta onnistui opinnäytetyöntekijän mielestä hyvin.

Työn toisena menetelmänä, kirjallisuuden lisäksi, käytettiin avointa haastattelua ja sen analysointia. Haastattelun ja analysoinnin luotettavuutta tulee arvioida sen kattavuuden ja arvioitavuuden perusteella. Kattavuutta arvioidaan kuinka laajalti aineistoa on käytetty. Arvioitavuudella tarkoitetaan sitä kuinka hyvin lukija pystyy seuraamaan tutkijan päättelyä. (Eskola & Suoranta 2008, 217-218.) Koska tässä työssä haastattelu oli avoin haastattelu, aineistoa kertyi kattavasti. Haastattelu nauhoitettiin, jotta keskusteluun pystyi palaamaan työn edetessä. Koska keskusteluun pystyi palaamaan, saatiin kaikki haastattelun tiedot otettua huomioon. Avoimen haastattelun avulla pystyttiin kysymään tarkentavia tietoja, jolloin vastauksista saatiin kattavampia. Hyvä yhteistyö Academic Designs:in yrittäjä Kinnusen kanssa mahdollisti täydentäviin lisäkysymyksiin työn edetessä. Tämä edes auttoi analysointia sekä tuottamaan työhön kaikki Academic Designs:in haluamat tiedot. Haastattelun analysointi on pyritty kirjoittamaan tekstiin selkeästi ja johdonmukaisesti selittäen. Koska lähteitä on runsaasti ja ne ovat yhdenmukaisia sekä haastattelun vastaukset ovat olleet kattavat, voidaan todeta työn menetelmien olevan riittävät ja oikeaa tietoa tuottavia. Näin ollen menetelmistä saadut lähteet ovat luotettavia.

Produktiosuudessa kirjallisuutta ja haastattelua on käytetty johdonmukaisesti tietolähteenä ja perusteluna produktin kokoamiselle ja sen tuloksille. Produktissa tuotetut budjetit on luotu lähteiden mallien mukaisesti. Tältä osin budjettimallit ovat luotettavia. Budjettien luvut saatiin muun muassa vertailemalla samalla toimialalla ja paikkakunnalla toimivien grillikioskien liikevaihtoa, Kinnusen (7.10.2014) antamilla luvuilla sekä arvioimalla esimerkiksi polttoaineen ja toripaikkojen keskimääräisiä kustannuksia.

Grillikioskit ja torimyynti eivät vastaa toisiaan identtisesti. Myös grillikioskien sijainti vaikuttaa liikevaihdon suuruuteen. Työssä myös arvioitiin maalaisjärjellä, kuinka monta crepsii tunnissa olisi realistista myydä. Tuloslaskelmassa liikevaihdoksi saatiin 82 908 euroa. Vertailtavien grillikioskien liikevaihdot vaihtelivat 28 – 584 tuhannen euron välillä. Grillikioskien liikevaihdon suuruudessa tulee huomioida, että ne myyvät useampia sekä erilaisia tuotteita kuin Academic Designs. Myös grillien liiketoiminta on lähes jokapäiväistä ja liiketoiminta on kestänyt useamman vuoden. Jos Academic Designs myisi useampia tuotteita, sen liikevaihto olisi huomattavasti suurempi. Liikevaihto oli tällöin lähempänä grillikioskien liikevaihtoa. Vaikka grillikioskien liikevaihto antoi suuntaa liikevaihdon suuruudelle, ei voida olettaa, että Academic Designs:in liikevaihto olisi täysin realistinen. Liikevaihdon suuruuteen vaikuttaa hyvin moni ulkoinenkin tekijä, kuten alan kilpailu, yleinen talou-

dellinen tilanne ja kysyntä. Näin ollen voidaan todeta, että työssä arvioitu liikevaihto on vain suuntaa antava eikä täysin luotettava.

Academic Designs:in ostot on arvioitu myynnin ja hävikin perusteella. Yhden tuotteen arvonlisäveroton muuttuva kustannus on 1,50 euroa. (Kinnunen 7.10.2014) Koska yhden tuotteen muuttuva kustannus on täysin varmaa, niin ostojen suuruus saadaan tältä osin luotettavaksi. Ostojen kustannus on kuitenkin hyvin riippuvainen myynnistä ja hävikistä. Kuten edellisessä kappaleessa todettiin, että liikevaihdon suuruus on vain suuntaa antavaa, niin tässäkin tapauksessa ostojen määrä on vain suuntaa antavaa. Hävikin vaikutusta on myös hyvin hankala arvioida, joten työssä käytettiin alan yleistä keskimääräistä hävikkiä. Näin ollen hävikin suuruus ei ole täysin luotettava. Hävikiksi arvioitiin 9 % liikevaihdosta, joka on 7 461,72 euroa. Hävikin huomioiminen kuitenkin antaa oikeamman kuvan yrityksen kuluista.

Academic Designs:in tavoitemyyntikatteenä saatiin 66,17 %, joka on melko lähellä alan keskiarvoista myyntikatetta 57,6 %. (Tilastokeskus 2004.) Academic Designs:in tavoitemyyntikatetta nostaa yrityksen todella pienet muuttuvat kustannukset. Vaikka arvioidut luvut eivät ole täysin luotettavia, niin Academic Designs:ille arvioitu liikevaihto ja ostojen määrä on alaan nähden kuitenkin realistinen. Lukujen realistisuutta kuvaa samaa suuruusluokkaa oleva myyntikate.

Academic Designs:in kiinteät kulut poikkeavat hyvin suuresti tavallisesta aloittavasta yrittäjästä. Koska yrittäjät eivät nosta itselleen palkkaa eikä maksa työeläkkeitä ja sosiaaliturvamaksuja, vakuutuksia tai maksupäätelaitteita, niin kiinteät kustannukset ovat hyvin alhaiset. Kiinteiksi kustannuksiksi arvioitiin 21 371,46 euroa. Kiinteissä kustannuksissa huomioitua majoitus-, polttoaine- sekä markkinointikulut ovat arvioitu hyvin alhaisiksi. Luvut on arvioitu alhaisiksi, koska Academic Designs pyrkii tietoisesti pitämään kiinteät kustannukset alhaisina. (Kinnunen 7.10.2014)

Tässä työssä Academic Designs:ille arvioidut kiinteät kustannukset eivät vastaa tavallisen aloittavan yrittäjän kiinteitä kustannuksia. Arvioidut kiinteät kustannukset antavat kuitenkin Academic Designs:in yrittäjille suuntaa-antavaa tietoa. Kiinteät kustannukset ovat vain arvioituja kustannuksia eivätkä näin ollen ole täysin luotettavia. Esimerkiksi polttoaineen hinta saattaa nousta, kilometrejä syntyä arvioitua enemmän sekä syntyä uusia kiinteitä kuluja, kuten maksupäätelaitteesta syntyvät kulut. Kiinteiden kustannusten luotettavuutta heikentää myös se, että toripaikan vuokran suuruus on riippuvainen myynnistä.

Koska liikevaihto, muuttuvat sekä kiinteät kustannukset eivät ole täysin luotettavia ja vain suuntaa antavia, niin arvioitu tulos ei ole luotettava. Academic Designs:in ensimmäisen tilikauden tulokseksi budjetoitiin 32 891,82 euroa.

Rahoitusbudjetti luotiin karkeasti kuukausittain. Myynnit ja ostot on karkeasti jaettu arviotuihin kesäsesonkiin ja talven keikkailumyyntiin. Myynnit ja ostot arvioitiin olevan aina kauden jokaisena kuukautena sama. Myynti lisättiin rahoitusbudjetissa aina kuun lopussa, vaikka tulevaisuudessa myyntiä tapahtuu pitkin kuukautta. Tilitettävä arvonlisävero ja ennakkovero on laskettu siihen kohtaan, kun ne on maksettava. Kuten tulosbudjetin luvut, niin myös rahoitusbudjetin luvut ovat vain suuntaa antavia. Myös ostojen ja maksujen synty hetki oli hyvin hankala jaksottaa, niin rahoitusbudjetti antaa vain suuntaa antavasti tietoa rahan riittävydestä. Näin ollen rahoitusbudjetit eivät ole täysin luotettavia.

Pohdinnan yhteenveto

Työn tavoitteena oli tuottaa Academic Designs:ille tulos- ja rahoitusbudjetti ensimmäiselle tilikaudelle. Budjettien tarkoituksena oli tuottaa yrittäjille tietoa tuotteen kannattavuudesta, kuluista sekä yritystoiminnan mahdollisuuksista. Työn tarkoituksena oli myös selvittää tarvitseeko Academic Designs ulkopuolista rahoitusta. Vaikka tämä tuotos toteutettiin toimeksiantona Academic Designs:ille, oli työn tarkoitus toimia myös muille aloittaville yrittäjille oppaana rahoituskanavista ja budjetoinnin luomisesta. Kuinka hyvin tässä sitten onnistuttiin?

Tietoperusta pyrittiin laatimaan selkeästi siten, että siinä on aloittavalle yrittäjälle tarpeelliset tiedot budjetoinnista ja rahoituskanavista. Tietoperusta rakennettiin myös siten, että sieltä löytyy kaikki kirjallisuuden teoriat, joita produktia rakentaessa tarvittiin. Koska erilaisia rahoittajia on valtavasti, pyrittiin rahoituskanaviin kokoamaan aloittavalle yrittäjälle sopivimmat vaihtoehdot. Tietoperustasta tuli selkeä ja yhteneväinen kokonaisuus ja vastaa tältä osin työn tavoitetta.

Budjetit pyrittiin rakentamaan selkeästi ja perustellusti. Kuten aiemmin todettiin, budjetit laadittiin kirjallisuuden ja haastattelun perusteella. Näiden avulla pystyttiin selkeästi selittämään vaihe vaiheelta mistä ja miten budjetit laaditaan. Näin ollen budjettien laadinnasta tuli selkeä ja ymmärrettävä kokonaisuus myös ensikertalaiselle.

Luotettavuuspohdinnassa todettiin, ettei budjettien luvut ole täysin luotettavia. Koska luvut ovat arvioita ja esimerkiksi kiinteät kustannukset eivät sisällä kaikkia yleisimpiä kustannuksia, niin budjetit eivät vastaa täysin yleisen aloittavan yrittäjän budjettia. Budjetit kui-

tenkin vastaavat toimeksiantoa Academic Designs:ille ja luvut on arvioitu yrittäjien toivomusten mukaan. Koska budjettien tarkoitus on arvioida yrityksen tulosta, niin budjetin luvut ovat vaan suuntaa antavia ennusteita. (Neilimo & Uusi-Rauva 2012, 232.) Näin ollen vaikka tämän työn budjettien luvut eivät ole täysin luotettavia, antavat ne yrittäjille kuitenkin suuntaa yrityksen tulevista kuluista ja tuloista. Toteutuneen budjettitaulukon avulla yrittäjät pystyvät arvioimaan helpommin kuinka pitkä on vielä budjetoituun tulokseen sekä tarkkailemaan tulisiko jotain toimintoa muuttaa, että liiketoiminta olisi kannattavampaa. Koska työn tavoitteena oli tuoda yrittäjille tietoa tuotteen arvioidusta myynnistä, kustannuksista sekä rahan riittävydestä, työn tulokset vastaavat työlle asetettuihin tavoitteisiin.

Oma oppiminen

Tämän työn tekeminen on kokonaisuudessa ollut opettavainen kokemus. Ensinnäkin opinnäytetyö prosessina on ollut ensimmäinen lopputyöni. Olen oppinut prosessista paljon. Erityisesti työn edetessä hahmotin jatkuvasti paremmin minkälainen rakenne produktiivisella opinnäytetyöllä on.

Budjetointiin ja rahoitukseen olen perehtynyt jo muutamilla kursseilla. Tätä työtä tehdessä etenkin budjetointiin syventyi tarkemmin. Budjetteja laatiessa huomasin, miten se on käytännössä haastavampaa kuin kurssilla laadittujen budjettien tekeminen. Tässä työssä haastavuutta toi lisää se, ettei Academic Designs:illa ollut pohjalla edellistä tilikautta.

Rahoituskanavien poiminta tähän työhön oli mielenkiintoista. Olen itse kiinnostunut yrittäjyydestä, joten aloittavalle yrittäjälle sopivien rahoittajien etsiminen oli mielenkiintoista ja opettavaista. Kokonaisuudessa työ opetti paljon opinnäytetyön luomisesta, aloittavan yrittäjän haasteista, budjettien luomisesta sekä uusista rahoituskanavista.

Lähteet

Airaksinen, T. 2009. Toiminnallinen opinnäytetyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Luettavissa: <http://www.slideshare.net/TiinaMarjatta/toiminnallinen-ont-tekstina-2010?related=2>. Luettu: 3.10.2014.

Akavan erityisalat A. 2014. Ammatinharjoittaja/yrittäjä. Ammatinharjoittajien ja yrittäjien toimikunta. Yrittämisen haasteet ja riskit. Luettavissa: http://www.akavanerityisalat.fi/amm_toimintaohjelma_yrittamisen_haasteet_ja_riskit. Luettu: 8.11.2014.

Akavan erityisalat B. 2014. Julkinen taloudellinen tuki ja rahoitus. Luettavissa: http://www.akavanerityisalat.fi/edunvalvonta/ammattinharjoittaja_yrittaja/julkinen_taloudellinen_tuki_ja_rahoytys#4Keksintstinsp. Luettu: 7.10.2014.

ELY-keskus. 2014. Rahoitus. Luettavissa: <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/rahoytys5>. Luettu: 7.10.2014.

Eskola, J. & Suoranta, J. 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Uudistettu 8.painos. Gummerrus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Finnvera A. 2014. Rahoituksen hakeminen. Luettavissa: <http://www.finnvera.fi/Liiketoiminnan-aloittaminen/Rahoituksen-hakeminen>. Luettu: 7.10.2014.

Finnvera B. 2014. Rahoituksen hakeminen. Miten yritystä arvioidaan? Luettavissa: <http://www.finnvera.fi/Liiketoiminnan-aloittaminen/Rahoituksen-hakeminen/Miten-yritystaearvioidaan>. Luettu: 7.10.2014.

Finnvera C. 2014. Rahoitussuunnittelu. Haettava rahoitus alle 35 000 euroa. Luettavissa: <http://www.finnvera.fi/Liiketoiminnan-aloittaminen/Rahoitussuunnittelu/Haettava-rahoytys-alle-35-000-e>. Luettu: 7.10.2014.

Finnvera D. 2014. Rahoitussuunnittelu. Haettava rahoitus yli 35 000 euroa. Luettavissa: <http://www.finnvera.fi/Liiketoiminnan-aloittaminen/Rahoitussuunnittelu/Haettava-rahoytys-yli-35-000-e>. Luettu 7.10.2014.

HAAGA-HELIA. 2014. Opiskelu. Opinnäytetyö AMK. Raportointiohjeet. Raportointi ja opinnäytetyö HAAGA-HELIAssa. Luettavissa: https://mynet.haaga-helia.fi/fi/opiskelu/opinnaytetyo-amk/raportointiohjeet/raportointiohjeet/Raportointi_ja_opinnaytetyo_HAAGA_HELIAssa.pdf. Luettu: 3.10.2014.

Heikkilä, P. & Saranpää, T. 2013. Hotelli- ja ravintola-alan sisäinen laskentatoimi. 5. tarkistettu painos. Hansaprint Oy. Vantaa.

Ikäheimo, S., Malmi, T. & Walden, R. 2012. Yrityksen laskentatoimi. Uudistettu 5. painos. Sanoma Pro Oy. Helsinki

Järvenpää, M., Länsiluoto A., Partanen V. & Pellinen J. 2010. Talousohjaus ja kustannuslaskenta. 1. painos. WSOYpro Oy. Helsinki.

Karjalainen, L. 2013. Yrittäjän talousopas. Hakapaino Oy. Helsinki.

Kinnunen, R. 7.10.2014. Yrittäjä. Academic Designs Oy. Haastattelu. Helsinki.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.

Kotro, M. 2007. Yrityksen kannattavuus ja rahoitus. Aloittavan ja pk-yrityksen näkökulma. 1.painos. Edita Prima Oy. Helsinki

Laskurit. 2014. Talous. Arvonlisäveron laskeminen. Luettavissa: <http://www.laskurit.fi/talous/arvonlisaveron-laskeminen/>. Luettu 14.11.2014.

Leppiniemi, J. 2009. Rahoitus. 5. uudistettu painos. WSOY Oppimateriaalit Oy. Helsinki.

Lindfors, H. & Syvänperä O. 2010. Pk-yrityksen budjetointi ja raportointi käytännönläheisesti. Uudistettu 3. painos. Edita Prima Oy. Helsinki

MTT. 2011. Ravintola ruuasta viidesosa päätyy jätteeksi. Luettavissa: <https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/mtt/mtt/ajankohtaista/Uutisarkisto/2011/Ravintolaruusta%20viidesosa%20p%C3%A4%C3%A4tyy%20j%C3%A4tteesi>. Luettu: 21.10.2014.

Neilimo, K. & Uusi-Rauva, E. 2012. Johdon laskentatoimi. Uudistettu 6.–11.painos. Edita Prima Oy. Helsinki.

Pitkäranta, A. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Työkirja ammattikorkeakouluun. E-Oppi Oy.

Polttoaine. 2014.Helsinki. Luettavissa: <http://www.polttoaine.net/Helsinki>. Luettu: 18.10.2014.

Potkuri. 13.3.2014. Rahoitus alkavalle yritykselle. Yrityksen rahoitus. Luettavissa: <http://www.potkuri.fi/public/default.aspx?nodeid=13668&culture=fi-FI&contentlan=1>. Luettu: 7.10.2014.

Puustinen T. 2004. Avain omaan yritykseen. Otavan kirjapaino Oy. Keuruu.

Savonia. 2014. Arvonlisävero budjetoinnissa. Luettavissa: webd.savonia-amk.fi/projektit/moodlepublic/likeku/.../ALV.pptx. Luettu: 24.10.2014.

Sitra A. 2014. Sitra. Luettavissa: www.sitra.fi. Luettu: 7.10.2014.

Sitra B. 2014. Rahoitus hankkeisiin. Luettavissa: <http://www.sitra.fi/sitra/rahoitus-hankkeisiin>. Luettu: 7.10.2014.

Stenbacka, J., Mäkinen, I. & Söderström, T. 2005. Kannattavuuden avaimet. 1. – 3. painos. WSOY Oy. Helsinki.

Taloushallinnonliitto. 2011. Kirjanpidon ABC. Varaston arvo. Luettavissa: http://www.taloushallintoliitto.fi/tilitoimistot/kirjanpidon_abc/. Luettu 17.10.2014.

Taloussanommat A. 2014. Yrityshaku. Lönkan grilli ja pitopalvelu Oy. Luettavissa: <http://yritys.taloussanommat.fi/y/lonkan-grillin-pitopalvelu-oy/helsinki/0748579-2/>. Luettu: 17.10.2014.

Taloussanommat B. 2014. Yrityshaku. PAR-Grillikioskit Oy. Luettavissa: <http://yritys.taloussanommat.fi/y/par-grillikioskit-oy/helsinki/0780939-8/>. Luettu 17.10.2014.

Taloussanommat C, 2014. Yrityshaku. Tibet grill Oy. Luettavissa: <http://yritys.taloussanommat.fi/y/tibet-grill-oy/helsinki/2263852-3/>. Luettu: 17.10.2014.

Tilastokeskus. 2004. Majoitus- ja ravitsemistoiminnan tilinpäätöstilasto. ISSN=1797.2004, majoitus- ja ravitsemistoiminta. Helsinki. Luettavissa:

http://www.stat.fi/til/matipa/2004/matipa_2004_2006-03-03_kat_002.html. Luettu: 18.10.2014.

Tilastokeskus A. 2014. Pääluokat - toimialaluokitus 2002. Luettavissa:

<http://www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2002/55303.html>. Luettu: 11.10.2014.

Tilastokeskus B. 2014. Uusia yrityksiä entistä vähemmän Suomessa. Luettavissa:

http://tilastokeskus.fi/til/aly/2014/01/aly_2014_01_2014-07-24_tie_001_fi.html. Luettu 27.9.2014.

Tomperi, S. 2012. Käytännön kirjanpito. 20. uudistettu painos. Bookwell Oy. Porvoo.

Vero. 25.3.2011. Yritys- ja yhteisöasiakkaat. Liikkeen- ja ammatinharjoittaja. Tuloverotus-Elinkeinotoiminnan tuotot ja kulut. Työtilan vuokra. Luettavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattinharjoittaja/Tuloverotus/Elinkeinotoiminnan_tuotot_ja_kulut/Tyotilan_vuokra\(12850\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattinharjoittaja/Tuloverotus/Elinkeinotoiminnan_tuotot_ja_kulut/Tyotilan_vuokra(12850)). Luettu: 26.10.2014.

Vero. 10.1.2012. Verohallinnon yhtenäistämisohteet vuodelta 2011 toimitettavaa verotusta varten. Henkilökohtaisen tulon verot. Yleistä tulonhankkimiskulujen vähentämisestä. Luettavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Veroilmoitus/Verohallinnon_yhtenaistamisohteet_vuodel\(19578\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Veroilmoitus/Verohallinnon_yhtenaistamisohteet_vuodel(19578)). Luettu: 10.10.2014.

Vero. 1.1.2013. Yritys- ja yhteisöasiakkaat. Arvonlisävero. Luettavissa:

http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Arvonlisaverotus. Luettu 11.10.2014.

Vero A. 2014. Yritys- ja yhteisöasiakkaat. Osakeyhtiö ja osuuskunta. Ennakkoverot. Luettavissa: http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Ennakkoverot.

Luettu: 8.11.2014

Vero B. 2014. Yritys- ja yhteisöasiakkaat. Osakeyhtiö ja osuuskunta. Tuloverotus. Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta. Luettavissa: https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus.

Luettu 21.10.2014.

Vero C. 2014. Yritys- ja yhteisöasiakkaat. Yritys- ja yhteisöasiakkaiden tärkeä päivämäärät 2014. Luettavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Yritys_ja_yhteisoasiakkaiden_tarkeat_pai\(15856\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Yritys_ja_yhteisoasiakkaiden_tarkeat_pai(15856)). Luettu: 8.11.2014.

Veronmaksajat. 14.8.2014. Arvonlisävero. Luettavissa: <https://www.veronmaksajat.fi/luvut/Tilastot/Kulutusverot/Arvonlisavero/>. Luettu: 25.10.2014.

Viitala, R. & Jylhä, E. 2011.1.–5. painos. Edita Prima Oy. Helsinki.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2004. Toiminnallinen opinnäytetyö. 1. – 2.painos. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Visithelsinki. 2014. Helsinki. Pääkohteet. Luettavissa: <http://www.visithelsinki.fi/ammattilainen/miksi-helsinki/12-syyta-vierailla/paakohteet>. Luettu: 17.7.2014.

Yle. 5.8.2012. Mysteeri nimeltä torikauppa. Luettavissa: http://yle.fi/uutiset/mysteeri_nimelta_torikauppa/6242736. Luettu: 14.10.2014.

Yrittäjät. 16.4.2014. Minustako yrittäjä? Rahoitussuunnittelu. Oma pääoma. Luettavissa: <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/rahoitussuunnittelu/paaoma/>. Luettu: 18.11.2014.

Yrittäjät. 2014. Osakeyhtiön perustamistoimet ja yhtiömuodon sääntely. Luettavissa: <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/perustamistoimet/osakeyhtio/>. Luettu 10.10.2014

Yritys-Suomi. 2014. Tietoa yritystoiminnasta. Yrityksen perustaminen. Rahoitus. Starttiraha. Luettavissa: <https://www.yrityssuomi.fi/web/guest/starttiraha>. Luettu: 7.10.2014.

Liitteet

Liite 1. Tulosbudjetti

Tulosbudjetti

	tot. 201X	%-liikevaihdosta	Budjetti 201Y	%-liikevaihdosta
Liikevaihto				
Liiketoiminnan muut tuotot				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana				
Varaston muutos				
Ulkopuoliset palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yhteensä				
Henkilöstökulut				
Palkat				
Eläkekulut				
Muut henkilöstösivukulut				
Henkilöstökulut yhteensä				
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot				
Liiketoiminnan muut kulut				
Vapaa ehtoiset henkilöstökulut				
Toimitilakulut				
Kone- ja kalustokulut				
Matkakulut				
Edustuskulut				
Markkinointikulut				
ATK-kulut yhteensä				
Muut toimistokulut				
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä				
LIIKEVOITTO/-TAPPIO				
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
korkokulut				
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä				
VOITTO/TAPPIO ennen veroja				
Tuloverot				
TILIKAUDEN TULOS				

(Lähde: Lindfors & Syvänperä 2010, 45.)

Liite 2. Rahoitusbudjetti

Rahoitusbudjetti kausi 1.1.- 31.201X	Q1			yhteensä
	tammikuu	helmikuu	maaliskuu	
Kassa kauden alussa				
Kassaan maksut				
- Käteismyynti				
- Maksut myyntisaamisista				
- Muut tulot				
Kassaan maksut yhteensä				
Kassasta maksut				
- käteisostot				
- maksut ostovelosta				
- ALV				
- Ennakonpidätys ja sosiaaliturvamaksut				
- Vuokrat				
- Rahoitusmenot				
- Verot				
- Muut menot				
- Kaluston hankinta				
- Lainan lyhennys				
Kassasta maksut yhteensä				
Kassa kauden lopussa				

(Lähde: Ikäheimo, ym. 2012, 178.)

Liite 3. Vapaa kassavirta

Vapaa kassavirta

$$\begin{aligned} & \text{Ennustettu myynti} \\ & \times \text{ennustettu liikevoitto-\%} \\ \hline & = \text{Ennustettu liikevoitto} \\ & \times (1 - \text{vero-\%}) \\ \hline & = \text{Ennustettu liikevoitto verojen jälkeen} \\ & - \text{Ennustettu lisäinvestoinnit} \\ & - \text{ennustettu lisäkäyttöpääoma} \\ \hline & \text{Ennustettu vapaa kassavirta} \end{aligned}$$

(Lähde: Ikäheimo, ym. 2012, 179.)

Liite 4. Academic Designs:in haastattelukysymykset

Haastattelukysymykset: Case Academic Designs

Haastattelija: Suvi Saarenpää

Haastateltava: Roosa Kinnunen, Academic Designs

Päivämäärä ja aika: 7.10.2014 klo 14.30.

Paikka: Cafe Ekberg

Kysymykset

Mitä tuotetaan? Tulos-, rahoitus- ja tasebudjetti?

Mitä ehtoja?

1. Milloin Academic Designs on perustettu?
2. Mikä on yrityksenne liikeidea?
3. Mistä saitte idean perustaa yrityksen?
4. Mikä yrityksen perustamisessa oli haasteellisinta?
→ Mistä tämä johtui?
5. Olette osakeyhtiö, oletteko sijoittaneet yritykseen enempää kuin osakeyhtiöön tarvittavan määrän?
6. Miten rahoitatte käyttöpääomanne?
7. Millaisia rahoitusvaihtoehtoja olette pohtineet ja oletteko päätyneet johonkin?
8. Jos teillä on ulkopuolista rahoitusta, kuinka paljon miten olette sopineet takaisin maksun?

Tulevaisuuden tulot ja menot

9. Oletteko arvioineet ensimmäisen tilikauden liikevaihtoa ja tulosta? Jos olette, niin mitä arvioitte?
10. Millä perusteella arvioit nämä luvut?
11. Kuinka moneen tapahtumaan uskotte osallistuvan ensimmäisen tilikauden aikana?
12. Kuinka paljon uskotte yhden tapahtuman tuottavan kerrallaan?
13. Mitä arvioitte yhden tapahtuman kustannukseksi?
14. Tiedättekö yhden crepsin valmistuskustannukset?
15. Millä hinnalle myytte crepsijä?
16. Kuinka paljon olette investoinut yritykseen? Aiotteko investoida ensimmäisen tilikauden aikana lisää esim. kalustoon?
17. Osaatko arvioida raaka-aineiden kustannuksia ja niistä aiheutuvaa hävikkiä?
18. Onko teillä vuokramenoja?
19. Kuinka paljon teillä on henkilöstöä ja niistä aiheutuvia kustannuksia (YEL, TYel)?
20. Onko teillä rahoituskuluja/tuottoja, niihin liittyviä korkokuluja/tuottoja?
21. Osaatko arvioida kuinka paljon satsaatte markkinointiin ja siitä aiheutuviin kuluihin?
22. Jos markkinoitte, osaatko arvioida siitä saatavan hyödyn?
23. Miten arvioisit teidän matkakulut?